

Muzeum Adama Mickiewicza
zaprasza na Środy Literackie »8-9

Podwileńskie Ciechanowiszki szykują
się do jubileuszowych wydarzeń »16-17

„Rekreacyjne mokradła” w Wilnie »23

Zima łagodna nie znaczy bezpieczna »29

34. obchody Dnia Obrońców Wolności. „Był strach, ale drogi powrotnej nie było”

Fot. Ervin Raulševičius, ELTA

W poniedziałek 13 stycznia Litwa obchodziła Dzień Obrońców Wolności. „Był strach, ale drogi powrotnej nie było” — w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” wspomina wydarzenia styczniowe z 1991 r. sygnatariusz Aktu Niepodległości Litwy Zbigniew Balcewicz, którego zdaniem 13 stycznia powinien być dniem wolnym od pracy. »2

Tadeusz Konwicki upamiętniony w Wilnie

»6-7

Czy Litwa odpowiednio zarządzała pandemią?

»11-13

ISSN 1392-0405

9 771392 040028

KURIER
WILEŃSKI

Ukazuje się
od 1 lipca 1953 r.

Birbynių g. 4a,
LT-02121 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel. +370 526 084 44

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwilenski.lt)

Zastępcy red. naczelny:
Brigitą Lapszewicz
(b.lapszewicz@kurierwilenski.lt)
Apolinarij Klonowski
(ds.online)
(a.klonowski@kurierwilenski.lt)

Dziennikarze:
Honorata Adamowicz,
Aleksander Borowik,
Justyna Giedrojc,
Rajmund Klonowski,
Anna Pieszko,
Antoni Radczenko,
Marian Paluszkiwicz
— fotoreporter.

Dział Promocji:
Andrzej Podworski
— prenumerata
(tel. +370 685 040 84,
kolport@kurierwilenski.lt),
Jolanta Balkiewicz — reklama
(tel. +370 260 84 44,
reklama@kurierwilenski.lt).

Wydawca: VšĮ „Kurier Wileński“

Druk: VšĮ „Vilnijos žodis“

Nakład: 2500 egz.

*Materiałów niezamówionych
redakcja nie zwraca.*

*Redakcja zastrzega sobie pra-
wo do skracania i adiustacji
tekstów.*

*Za treść ogłoszeń redakcja nie
odpowiada.*

*Opinie Czytelników zawarte
w ich listach nie zawsze są
zbieżne z opinią redakcji.*

DZIENNIK NALEŻY DO
EUROPEJSKIEGO
STOWARZYSZENIA GAZET
CODZIENNYCH
MNIJSZOŚCI
NARODOWYCH

Fundacja
POMOC POLAKOM
NA WSCHODZIE
im. Jana Olszewskiego

Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

Projekt finansowany ze środków
Ministerstwa Spraw Zagranicznych w
ramach konkursu pn. „Polonia i Polacy
za Granicą 2024 — regranting”.

Publikacja wyraża jedynie poglądy
autorów i nie może być utożsamiana
z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii
Prezesa Rady Ministrów i Fundacji
„Pomoc Polakom na Wschodzie”
im. Jana Olszewskiego.

34. obchody Dnia Obrońców Wolności. „Był strach, ale drogi powrotnej nie było”

Antoni Radczenko

13 stycznia 1991 r. sowieckie oddziały zaatakowały wieżę telewizyjną oraz telewizję. Tamtej nocy zginęło kilkunastu cywili. „Dotychczas nie brakuje tych, którzy nam źle życzą. Jest pełno tych, którzy chcą wymazać nas lub sfalszować historię. Zniszczyć pamięć o ofiarach. Zmiażdżyć każdy przejaw wolności i godności człowieka. Nie pozwólmy na to” — powiedział podczas uroczystości podniesienia flagi na placu Wolności prezydent Gitanas Nausėda. „Bądźmy nadal zjednoczeni i twardzi. Popierajmy tych, którzy teraz walczą o własną wolność” — dodał przewodniczący Sejmu Saulius Skvernelis.

„PAMIĘTAM CAŁY STYCZEŃ”

Litwa przywróciła niepodległość 11 marca 1990 r. Wśród sygnatariuszy Aktu Niepodległości byli też litewscy Polacy. Jednym z nich był Zbigniew Balcewicz, ówczesny redaktor naczelny „Kuriera Wileńskiego”, który w trakcie tragicznych wydarzeń styczniowych był w budynku obecnego Sejmu.

— Pamiętam nie tylko tamten dzień, ale cały styczeń 1991 r. Pamiętam, kiedy wprowadzono ceny rynkowe, co wywołało jeszcze większe niezadowolenie. Te niezadowolenie było wykorzystane przez Moskwę oraz siły, które nie aprobowwały niepodległości. Pamiętam więc z 8 stycznia pod Radą Najwyższą, kiedy tłum wdarł się do budynku. W następnych dniach rozpoczęło się zajmowanie obiektów przez jednostki specjalne sowieckich. Później było lądowanie samolotów z rosyjskimi żołnierzami oraz rozrzucanie ulotek nad miastem. Była bardzo napięta

sytuacja. Z jednej strony są to dosyć przykre wspomnienia, z drugiej warto podkreślić, że dzięki ludziom i społeczeństwu, generalnie z minimalnymi stratami ludzkimi, udało się obronić niepodległość. 13 stycznia był kulminacją, jeśli chodzi o walkę Litwy o niepodległość. Chociaż Moskwa wówczas nie postawiła jeszcze kropli w tej sprawie i nadal próbowała zdławić niepodległość. Tym niemniej pozycja Moskwy i samego Michaiła Gorbaczowa osłabła. Trzeba pamiętać, że do tych wydarzeń Zachód zbyt nie angażował się w sprawie litewskiej. Zachód bardziej popierał „pierestrojkę” Gorbaczowa. Popierał reformy na poziomie ZSRS — dzielił się z nami wspomnieniami sygnatariusz Aktu Niepodległości oraz ówczesny deputowany Rady Najwyższej Zbigniew Balcewicz.

WOLNY DZIEŃ

Rozmówca podkreśla, że wtedy człowiekiem targaly różne uczucia.

— Z pewnością był strach. Nie wykluczaliśmy, że zwłaszcza dla deputowanych może to się skończyć źle, ale drogi

powrotnej nie było — podkreśla Balcewicz.

Saulius Skvernelis zaproponował, aby Dzień Obrońców Wolności był dniem wolnym. Wpisanie na listę dni wolnych od pracy wymaga jednak rezygnacji z jakiegось innego święta. Premier Gintautas Paluckas generalnie popiera inicjatywę przewodniczącego Sejmu, ale jest przeciwny skreśleniu z list świąt 1 maja. „Możemy znaleźć i inne mniej ważne daty dla kraju” — skomentował polityk.

Sygnatariusz Aktu Niepodległości popiera pomysł Skvernelisa.

— Moim zdaniem to był przełomowy dzień w historii naszego kraju. Można powiedzieć, że to był dzień zwycięstwa. Widzimy, jak ciężko dzisiaj idzie Ukrainie bronić własnej niepodległości przed sąsiadem. Jestem za tym, że być może warto uczynić ten dzień wolnym od pracy. Przecież to Litwa wyłamała się pierwsza z systemu sowieckiego. O ile Polska była pierwsza w bloku wschodnim, o tyle Litwa była pierwsza w ZSRS i rozpoczęła demontaż tego systemu — podkreślił Zbigniew Balcewicz. ■

To był przełomowy dzień w historii naszego kraju — mówi Zbigniew Balcewicz. Fot. Marian Paluszkiwicz

W poniedziałek w Indiach rozpoczęło się święto hinduistyczne Kumbhamela. Szacuje się, że weźmie w nim udział 400 tys. osób. Święto odbywa się co 12 lat **Fot. EPA-ELTA**

Podolak: Trump potrzebuje stu dni, by podjąć negocjacje z Putinem

Doradca prezydenta Ukrainy Wołodymyra Zełenskigo Mychajło Podolak uważa, że przyszły prezydent USA Donald Trump będzie potrzebował stu dni, żeby podjąć negocjacje z rosyjskim przywódcą Władimirem Putinem, a nie żeby skończyć wojnę. Na łamach włoskiego dziennika „La Stampa” Podolak stwierdził, że nie może być „żadnego kompromisu kosztem Ukrainy”.

„Donald Trump mówi, że skończy wojnę w sto dni. Ale trzeba zrozumieć, co on ma na myśli: w sto dni zdoła rozpocząć negocjacje

z Putinem” — oświadczył doradca ukraińskiego prezydenta w wywiadzie. Dodał: „Dopiero po tym można będzie prowadzić rokowania między Ukrainą i Rosją. Aby zakończy tę wojnę trzeba zrozumieć kontekst i wysłuchać prezydenta Zełenskigo, który mówi o dwóch fundamentalnych dla nas krokach”.

Następnie Podolak wyjaśnił, że pierwszym musi być uzgodnienie stanowisk USA, Unii Europejskiej i Ukrainy w kwestii sprawiedliwego pokoju. „Po drugie — zaznaczył — trzeba jasno określić narzędzia presji

na Rosję, także w przyszłości. Innymi słowy: Rosja nie zrezygnuje z pragnienia dalszego atakowania Ukrainy i nie tylko Ukrainy”.

Ocecił, że „mówienie o pokoju w sto dni przynosi szkody nam i Zachodowi”.

„Trzeba pozbyć się złudzeń: jest kraj agresor. Czy chcemy go zatrzymać i żyć w pokoju, sprawić, żeby zaakceptował to, że istnieje prawo międzynarodowe czy też pozwolić na to, żeby nie zapłacił za tę wojnę, zostawić mu terytorium i zgodzić się na dalszą ekspansję?” — zapytał Podolak. ■

PAP

Imieniny

14 stycznia

Amadei, Dacjusza, Feliksa, Helgy, Hilarego, Krystiana, Makryna, Niny, Odoryka, Piotra, Radogosta, Rajnera

15 stycznia

Aleksandra, Arnolda, Dalemira, Dobrawy, Domasława, Eligii, Franciszka, Idy, Makarego, Maksyma, Maura, Pawła, Piotra, Tarsycji

Cytat dnia

„Wezwanie prezydenta elekta USA Donalda Trumpa, by kraje NATO przeznaczały 5 proc. PKB na obronność jest słuszne, choć dla niektórych państw trudne do osiągnięcia” — ocenił w rozmowie z brytyjskim dziennikiem „Financial Times” wicepremier i minister obrony Polski Władysław Kosiniak-Kamysz.

Liczba dnia

24 osoby zginęły w pożarach w Los Angeles. Wszystkie zgony związane z pożarami są przypisywane albo pożarowi Palisades, który strawił ponad 9 710 hektarów i jest opanowany tylko w 11 proc., albo Eaton w pobliżu Pasadeny, który zniszczył niemal 5 670 hektarów terenu i jest opanowany w 27 proc.

Kochana Lucynko!

Żyj tak, aby każdy kolejny dzień był niesamowity i wyjątkowy.
Wypełniaj każdą chwilę tak, aby potem wspominać ją z radością.
Czerp energię ze słońca, kapiącego deszczu i uśmiechu innych.
Szukaj w sobie siły, entuzjazmu i namiętności.
Żyj najpiękniej, jak umiesz.

Życzą „Wilnianki”

Ważna wiadomość dla mieszkańców rejonu wileńskiego: do ambulatoriów wracają usługi badań laboratoryjnych

Samorząd Rejonu Wileńskiego informuje, że badania laboratoryjne są ponownie prowadzone w ambulatoriach rejonu, w których łączna liczba zarejestrowanych mieszkańców sięga ponad 3 tysiące.

Do pięciu ambulatoriów – w Rudominie, Czarnym Borze, Kowalczykach, Skojdziszkach i Pogirach – zwrócono badania hematologiczne (ogólne badanie krwi), badanie CRP (reaktywnego białka C), ogólne badanie moczu.

Mer rejonu wileńskiego Robert Duchniewicz podkreśla, że w końcu 2020 roku zaprzestano świadczenia usług badań laboratoryjnych w przychodniach rejonu. Zdaniem mera, taka decyzja nie była dobra ani właściwa, ponieważ mieszkańcy zmuszeni byli czekać na wyniki badań, które otrzymywali z placówek medycznych miasta Wilna.

„Dostępność badań laboratoryjnych dla mieszkańców jest bardzo ważna, dlatego, w miarę możliwości, przywróciliśmy je. Nie można lekceważyć zdrowia ludzi i ignorować ich prośby. Już w programie wyborczym zobowiązaliśmy się do przywrócenia wykonywania badań krwi w ambulatoriach rejonu wileńskiego. Dotrzyliśmy słowa. Decyzja ta

W pięciu przychodniach rejonu wileńskiego znowu będą wykonywane badania laboratoryjne. Fot. vrsa.lt

ułatwi pacjentom dostęp do ważnych świadczeń zdrowotnych i pozwoli szybciej uzyskać niezbędne wyniki badań” – mówi R. Duchniewicz.

Planowane jest przywrócenie badań laboratoryjnych również

w kolejnych ambulatoriach przychodni rejonu wileńskiego. ■

Stronę przygotowano na podstawie informacji Samorządu Rejonu Wileńskiego

Poborowi będą pełnić służbę w 19 jednostkach, w tym na statkach Marynarki Wojennej

Po kilkuletniej przerwie poborowi będą mogli wybrać służbę na pokładach okrętów wojennych, ogłosiła w poniedziałek Marynarka Wojenna. Według raportu, poborowi będą służyć w 19 jednostkach Sił Zbrojnych Litwy w ramach rocznego planu poboru.

Do tej pory żołnierze lub poborowi, którzy dobrowolnie zdecydowali się na służbę po ukończeniu podstawowego kursu żołnierskiego, byli przydzielani do Kompanii Ochrony Służby Obrony Portów i Wybrzeża. Podczas gdy służba ta koncentrowała się na obronie lądowej, obecnie istnieje możli-

wość dołączenia do służby morskiej, gdzie żołnierze dołączą do załóg statków.

Ostatni raz możliwość służby nie tylko na lądzie, ale i na morzu – we Flotylli Okrętów Marynarki Wojennej w Kłajpedzie – miała miejsce prawie 15 lat temu.

Personel Marynarki Wojennej będzie miał szeroki zakres ról, w tym marynarzy pokładowych, strzelców, sterników i sygnalistów. Będą oni rozmieszczeni na prawie wszystkich okrętach Flotylli Marynarki Wojennej, w tym na okręcie dowodzenia i zaopatrzenia, okrętach przeciwnowych i patrolowych. Po zakończe-

niu służby będą mogli uzupełnić aktywną rezerwę lub wybrać zawodową służbę wojskową w Siłach Morskich.

Marynarka Wojenna zauważyła, że niewielki rozmiar załóg na pokładach okrętów przyczynia się do sprawniejszej komunikacji i lepszej realizacji zadań. Służba we Flotylli Marynarki Wojennej pozwala im również podróżować do zagranicznych portów, odwiedzać i poznawać różne kraje.

Oczekuje się, że w tym roku do służby w różnych jednostkach Sił Zbrojnych Litwy zostanie powołanych łącznie 3 865 poborowych. ■

Lrt.lt

GOSPODARKA W tym roku siła nabywcza nadal będzie rosła

„W tym roku na Litwie siła nabywcza wraz ze wzrostem dochodów osobistych nadal będzie rosła” — mówi Tadas Povilauskas, ekonomista banku SEB.

„Wierzę, że mieszkańcy Litwy będą w stanie kupić więcej w tym roku (...). Powiedziałbym, że tylko w tym roku pracownicy o niższych dochodach lub osoby otrzymujące świadczenia z »Sodry«, które wzrosną o 10 proc. lub więcej, będą mogły kupić więcej. Oczywiście jest to niski poziom, ale zmiana jest nadal bardziej znacząca w porównaniu z prognozą inflacji” — powiedział Povilauskas radiu LRT w poniedziałek. Według niego, jeśli spojrzemy na kraj jako całość, siła nabywcza powinna wzrosnąć, ale dla każdego indywidualnie, w zależności od tego, jak zmieniają się ich dochody, sytuacja na rynku pracy i jakie towary kupują. Ponieważ ekonomiści prognozują dalszy wzrost cen towarów i usług w tym roku, prof. Vilmantė Kumpikaitė-Valiūnienė z KTU, mówi, że wzrost cen jest „naturalnym cyklem gospodarczym”.

ODZNACZENIE Biden przyznał papieżowi Franciszkowi Prezydencki Medal Wolności

Ustępujący prezydent USA Joe Biden przyznał w sobotę papieżowi Franciszkowi Prezydencki Medal Wolności, mówiąc, że papież jest „światłem wiary, nadziei i miłości, które świeci jasno na całym świecie”. Jest to najwyższe cywilne odznaczenie przyznawane przez prezydenta. Biden planował osobiście wręczyć medal papieżowi w Rzymie w sobotę podczas swojej ostatniej prezydenckiej podróży zagranicznej,

ale został zmuszony do jej odwołania, aby skupić się na federalnej reakcji na pożary w Los Angeles. Biały Dom oświadczył, że Biden powiedział papieżowi o nagrodzie podczas rozmowy telefonicznej, w której omówili również wysiłki na rzecz promowania pokoju i zmniejszenia cierpienia na całym świecie. Jest to jedyny raz, kiedy Biden wręczył nagrodę komukolwiek. Sam otrzymał odznakę honorową, która została wręczona podczas niespodziewanej ceremonii przez ówczesnego prezydenta Baracka Obamę osiem lat temu, kiedy był wiceprezydentem.

TRANSPORT Tańsza komunikacja miejska dla większej liczby osób?

Propozycja, aby od kwietnia więcej osób w kraju mogło podróżować taniej, omawiana jest w Sejmie. Propozycja w Sejmie zakłada, że na przykład emeryci płaciliby połowę ceny za przejazd, a rodziny płaciłyby połowę ceny za przejazd w weekendy i święta. Nowy projekt ustawy o ulgach transportowych został zatwierdzony przez 104 posłów i cztery osoby wstrzymały się od głosu po czytaniu 13 stycznia. Premier Gintautas Paluckas powiedział, że projekt jest ważny, ponieważ zmniejszy koszty podróży i zwiększy mobilność między regionami. „To próba zwiększenia mobilności między regionami, między ich centrami, między centrami gospodarczymi a stolicą” — powiedział Paluckas dziennikarzom przed głosowaniem w Sejmie.

Poprawki zakładają, aby dzieci w wieku do siedmiu lat, jeśli zajmują oddzielne miejsce, a także dzieci w wieku 8-18 lat i studenci do 23. roku życia, mogliby podróżować na trasach miejskich lub podmiejskich z 80 proc. zniżką, podczas gdy inne środki transportu publicznego (pociągi, autokary, autobusy, łodzie) byłyby tańsze o połowę.

INWESTYCJE Polski Orlen zainwestuje do 89 mld euro do 2035 r.

Polska grupa energetyczna Orlen planuje zainwestować do 380 mld złotych do 2035 r. Wśród celów grupy jest zwiększenie produkcji gazu, budowa czterech morskich farm wiatrowych, wielkoskalowych magazynów energii i co najmniej dwóch reaktorów jądrowych małej mocy, podał Orlen w poniedziałek 13 stycznia. „Przyczynimy się do niezależności energetycznej polskiej i regionalnej gospodarki. Będziemy bezpieczni, konkurencyjni i nowocześni. Aby osiągnąć ten cel, planujemy zainwestować do 380 miliardów złotych. To największy projekt programu rozwojowego w historii polskiej energetyki” — powiedział w komunikacie prezes Orlenu Ireneusz Fąfara. „Czeka nas wiele zmian w energetyce i ta dekada jest ostatnią szansą na ich wdrożenie, dlatego przyspieszamy tempo” — dodał. Jednocześnie nastąpi intensyfikacja integracji spółek Grupy, wraz z wprowadzeniem i wzmocnieniem zasad ładu korporacyjnego i nowoczesnych, przejrzystych zasad zarządzania, a także optymalizacja projektów i procesów w celu zwiększenia wartości Grupy, podał prezes Fąfara.

Str. opr. Alicja Klonowska na podst. BNS, mat. pras., inf. wł.; Fot. Žygimantas Gedvila, ELTA; alicja.klonowska@kurierwilenski.lt

Tadeusz Konwicki upamiętniony w Wilnie

„Kolonia Wileńska, Górna i Dolna, mój wszechświat młodości, mój własny osobisty kosmos, z którego już się nigdy nie wydostałem i nigdy nie wydobędę...” — o swym „kraju lat dzieciennych” pisał Tadeusz Konwicki, wybitny polski pisarz i filmowiec.

Anna Pieszkó

Dzisiaj o jego obecności w mieście nad Wilią przypomina tablica pamiątkowa w Kolonii Wileńskiej zamieszczona w dniu 7 stycznia 2025 r., w 10. rocznicę śmierci znanego wilnianina. Zielona tablica z portretem pisarza zawisła na ścianie domu przy ul. Dolnej (lit. Žemoji) 22, w którym mieszkał w dzieciństwie pod czujnym okiem swych opiekunów, siostry babci Malwiny i wujka Przemysław Bliństrubów.

Na pamiątkowej tablicy widnieją słowa zapisane po litewsku i po polsku: „W tym domu mieszkał Tadeusz Konwicki (1926-2015) — polski prozaik, scenarzysta i reżyser, odznaczony Krzyżem Komandorskim Orderu »Za Zasługi dla Litwy«».

— Inicjatywa zamieszczenia tablicy pamiątkowej na cześć Tadeusza Konwickiego należy do Wspólnoty Mieszkańców Kolonii Wileńskiej. Realizacja tego pomysłu to niewątpliwie zasługa Dalii Ivanauskaitė-Sabalė, przewodniczącej Wspólnoty Mieszkańców Kolonii Wileńskiej. Wraz z mężem Mariusem, za zgodą właścicielki domu, w którym mieszkał przed wojną Konwicki, ufundowali i zawiesili tablicę — w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” wyjaśnia Mirosława Naganowicz, znana wileńska przewodniczka, przedstawicielka Wspólnoty Mieszkańców Kolonii Wileńskiej.

Projekt tabliczki został uzgodniony z mieszkającą w Polsce córką pisarza, Marią Konwicką, która zaakceptowała go w pełni, mówiąc, że bardzo jej się ta zieleń podoba. Zielony kolor tabliczki jest nawiązaniem do opisywanego przez samego Konwickiego „zielonego drewnianego domu”, a także do wileńskiej przyrody, którą pisarz pamiętał w szczegółach i przenosił na karty swych książek.

Konwicki niejednokrotnie wracał pamięcią do „zielonego drewnianego domu”, w którym spędził dzieciństwo

OFICJALNE UROCZYSTOŚCI NA WIOSNĘ

Zawieszenie tabliczki to dopiero punkt wyjścia do kolejnych wydarzeń poświęconych pisarzowi.

— Zależało nam na tym, żeby wydarzenia upamiętniające Tadeusza Konwickiego zamykały się w dłuższym cyklu pamięci. Zawiesiliśmy tablicę właśnie w dniu śmierci pisarza, żeby upamiętnić 10. rocznicę jego śmierci. Spodziewamy się, że będzie to pierwszy krok, taki punkt wyjścia, do szerszych obchodów rocznicowych. Oficjalne uroczyste odsłonięcie tabliczki planujemy na wiosnę, w marcu-kwietniu. Będzie to nie tylko spotkanie, ale też zapoznanie się z filmami, twórczością Konwickiego. Mieszkańców Kolonii Wileńskiej interesuje historia, dlatego zaprosimy wielu ciekawych gości, którzy znali osobiście pisarza. W ramach cyklu wydarzeń szczególnie chcielibyśmy zwrócić uwagę na przypadającą w następnym, 2026 r., setną rocznicę urodzin pisarza — opowiada „Kurierowi Wileńskiemu” Dalia Ivanauskaitė-Sa-

balė, przewodnicząca Wspólnoty Mieszkańców Kolonii Wileńskiej.

— Wspólnota Mieszkańców Kolonii Wileńskiej pragnie zaakcentować, że za rok przypada stulecie urodzin Konwickiego. Chcielibyśmy, żeby ta okrągła data nie przeszła niezauważalnie. Ja osobiście mam wielką nadzieję, że nadchodzący rok będzie rokiem Konwickiego, w Polsce czy na Litwie. Trzy jego książki, „Bohiń”, „Rojsty” i „Kronika wypadków miłosnych” zostały już przetłumaczone na język litewski. Litwini zachwycają się jego twórczością. Dla mieszkańców Kolonii, tych, którzy mieszkają tu od dawna, i tych, którzy przybyli, Konwicki jest ważną postacią — wskazuje Mirosława Naganowicz.

SŁYNNY MIESZKANIEC KOLONII WILEŃSKIEJ

— Już od kilku lat w naszej wspólnocie temat Konwickiego jest bardzo żywy. To najbardziej znany mieszkaniec Kolonii Wileńskiej, który tutaj mieszkał od 6. roku życia aż do 1945 r.

6.>>

Mówi się, że jego życie było też związane z inną dzielnicą Wilna, Wilejką, gdzie urodził się, spędził dzieciństwo, a potem pracował jako kolejarz. Jednak cały czas mieszkał w Kolonii Wileńskiej. Oczywiście w czasie wojny był epizod w jego życiu związany z Armią Krajową i ukrywaniem się, ale cały czas on wracał do tego domu — podkreśla Mirosława Naganowicz.

— Konwicki jest częścią historii Kolonii Wileńskiej, jest ściśle związany z „zielonym domkiem”, mieszkał tuż obok. Zachowywanie pamięci jest ważne również dla nas, naszych dzieci. Ważne jest pokazywanie dzieciom, że mieszkasz nie w pustym miejscu. Nie możesz zmienić całego świata, ale masz wpływ na otoczenie wokół siebie — podkreśla Dalia Ivanauskaitė-Sabalė.

Mieszkańcy Kolonii Wileńskiej pielęgnują pamięć o swym słynnym rodaku. Podczas spotkań oglądają „Kronikę wypadków miłosnych”, film zrealizowany przez Andrzeja Wajdę na podstawie scenariusza Tadeusza Konwickiego, czy „Lawę”, polski dramat filmowy z 1989 r. w reżyserii Tadeusza Konwickiego. Organizują też wycieczki śladami Konwickiego po Kolonii Wileńskiej, zarówno dla miejscowych mieszkańców, jak i uczniów ze szkół Wileńszczyzny.

— Odwiedzamy konkretne miejsca, które mają swoje odniesienie w książkach Konwickiego. Przytaczam cytaty, które w niezwykle barwny sposób opisują wileńską rzeczywistość. Opisy tych miejsc pióra Konwickiego, który od lat tu nie był i mieszkał w Warszawie, są niezwykle szczegółowe i tak barwne, że jest to coś nadzwyczajnego — mówi Mirosława Naganowicz.

Jak dodaje nasza rozmówczyni, po wyjeździe z Wilna w 1945 r. Konwicki wracał tu parę razy, ale na krótko. Zazwyczaj były to smutne powroty, gdyż nie znajdował znajomych miejsc i ludzi, którzy by go pamiętali.

Tablica na domu przy ul. Dolnej 22 upamiętniająca Tadeusza Konwickiego, wybitnego powieściopisarza, scenarzysty, reżysera,

jest jedynym widzialnym znakiem przypominającym o jego obecności w Wilnie. Pisarz, który mówił o sobie: „Wszystkie moje książki są przepełnione Wilnem, (...) wółko i stale piszę o Wilnie, (...) właściwie piszę całe życie jedną i tę samą książkę”, został upamiętniony również w Bujwidzach w rejonie wileńskim, gdzie jego imię nosi polskojęzyczne gimnazjum. O Konwickim przypomina również ulica w Grygajciach i w Pustolówce w rejonie wileńskim nazwana jego imieniem.

WILEŃSKIE LATA

Tadeusz Konwicki urodził się 22 czerwca 1926 r. w Nowej Wilejce na Wileńszczyźnie jako syn Michała i Jadwigi z domu Kieżun. Ojciec zmarł, gdy Tadeusz miał 3,5 roku — nie pozostawił w jego dziecięcej pamięci żadnego śladu. Lata szkolne spędził w Wilnie, od 1938 r. uczył się w Gimnazjum im. Zygmunta Augusta. Po wybuchu wojny pracował m.in. jako robotnik kolejowy i pomocnik elektryka w szpitalu w Nowej Wilejce. W 1944 r. zdał konspiracyjną maturę. W latach 1944-45 był żołnierzem podziemia niepodległościowego — w szeregach VIII Oszmiańskiej Brygady Armii Krajowej brał udział w akcji „Burza”, później walczył w partyzantce antybolszewickiej. „Po roz-

Na pamiątkowej tablicy widnieją słowa zapisane po litewsku i po polsku

wiązaniu oddziału przedostał się przez nowe granice Polski. Przebywał krótko w Gliwicach, gdzie pracował jako urzędnik. Później studiował filologię polską na Uniwersytecie Jagiellońskim i na Uniwersytecie Warszawskim. Studiów ostatecznie nie ukończył” — napisał Janusz r. Kowalczyk na portalu culture.pl.

Pisarz zmarł 7 stycznia 2015 r. w Warszawie. Pozostawił po sobie bogatą spuściznę literacką oraz filmową.

Fot. Mirosława Naganowicz

Zielona tablica z portretem pisarza zawieszona na ścianie domu przy ul. Dolnej 22 (lit. Žemoji) 22

Muzeum Adama Mickiewicza zaprasza na tradycyjne spotkania literackie

Tradycja Śród Literackich narodziła się w Wilnie w międzywojniu. Pierwsze w br. spotkanie literackie odbędzie się 29 stycznia. Dr Maria Makaruk opowie o Antonim Edwardzie Odyńcu, przyjacielu Mickiewicza.

Justyna Giedrojc

Inicjatorem środowych spotkań literackich był Witold Hulewicz, polski pisarz, kierownik programy wileńskiej rozgłośni Polskiego Radia, redaktor „Tygodnika Wileńskiego”.

Pierwsze spotkanie miało miejsce 23 lutego 1927 r. Kolejne cieszyły się coraz większym zainteresowaniem. Zbierali się głównie przedstawiciele środowiska literacko-artystycznego. Spotkania poświęcano na przemian polskim i zagranicznym literatom. Środy Literackie stały się znane także poza Wilnem.

CELA KONRADA

— Na początku Środy Literackie odbywały się w bibliotece Wydziału Sztuk Pięknych Uniwersytetu Stefana Batorego. Bywali tu m.in. Konstanty Ildefons Gałczyński, Teodor Bujnicki, Witold Hulewicz, Bolesław Bałzukiewicz. W latach 1927-1929 odbyły się tu 73 Środy. Od 1929 r. spotkania literackie odbywały się w słynnej dziś Celi Konrada w klasztorze Bazylińskim. 6 czerwca 1939 r. miała tu miejsce ostatnia Środa Literacka, było to 371. spotkanie — mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Alicja Dzisiewicz, kustosz Muzeum Adama Mickiewicza Uniwersytetu Wileńskiego.

SPOTKANIE Z UDZIAŁEM NOBLISTY

Temat wileńskich Śród Literackich w latach 90. ub. w. poruszyła dr hab., prof. Instytutu Sztuki PAN Jagoda Hernik-Spalińska.

— Zebrała ona materiały i tematem tym zainteresowała Ambasadę RP w Wilnie, Związek Literatów Litewskich, a także Jerzego Giedroycia, twórcę i redaktora „Kul-

Od 1929 r. spotkania literackie odbywały się w słynnej Celi Konrada, w klasztorze Bazylińskim

tury paryskiej”. Sprawa nabrała rozgłosu i w 1992 r., gdy do Wilna przyjechał Czesław Miłosz, odbyła się pierwsza powojenna Środa Literacka z udziałem polskiego noblisty. Na spotkaniu obecni byli przedstawiciele najwyższych władz państwowych, m.in. Vytautas Landsbergis. W późniejszych latach odbyło się ogółem około 30 spotkań. Kontynuować tradycję przeszkodziły perypetie z budynkiem i kwestie polityczne — opowiada rozmówczyni.

SPOTKANIA W MUZEUM

Po wieloletniej przerwie, w 2009 r. spotkania literackie zaczęły się odbywać w wileńskim Muzeum Adama Mickiewicza przy zaułku Bernardyńskim 11. Inicjatorami odrodzenia Śród Literackich byli Rimantas Šalna, ówczesny dyrektor Muzeum Adama Mickiewicza oraz Wojciech Piotrowicz, wileński

poeta, tłumacz, wieloletni dziennikarz „Kuriera Wileńskiego”.

— Spotkania literackie odbywały się w różnych pomieszczeniach muzealnych: w Sali Filomatów, w Piwnicy Literackiej, latem w podwórku wewnętrznym. Co roku organizujemy około 10 spotkań. Zawsze nawiązujemy do ważnych rocznic i jubileuszy związanych z życiem i twórczością wieszczów oraz innych romantyków, a także ludzi związanych z Wilnem, z Litwą. Do wygłoszenia prelekcji zapraszamy profesorów, doktorów nauk, jak też osoby, które chcą się podzielić ze słuchaczami wynikami swoich często wieloletnich badań. W spotkaniach udział biorą przewodnicy wileńscy, nauczyciele, pracownicy instytucji kultury, studenci, uczniowie. Mamy też grono słuchaczy dorywczych, których interesuje konkretny temat konkretnej Środy — wyjaśnia kustosz muzeum.

8.>>

Obecnie w budynku muzeum przy zaułku Bernardyńskim trwa remont.

ŚLADY ROMANTYZMU I ROMANTYKÓW

Pierwsze w br. spotkanie literackie pt. Ciekawy przypadek Antoniego Edwarda Odyńca odbędzie się 29 stycznia.

— W tym roku na Środach Literackich poszukamy śladów romantyzmu i romantyków w Wilnie, Kownie i Kretyndze. Będziemy mówili o współczesnej recepcji życia codziennego i wydarzeń politycznych w wieku XIX oraz o ludziach, którzy dawno odeszli, ale ich ślad pozostawiony w książkach, obrazach, architekturze i liściach jest nadal wyraźny i nie traci na znaczeniu.

Wiele uwagi poświęcimy Adamowi Mickiewiczowi, którego 170-lecie śmierci przypada na rok 2025 — zapowiada Alicja Dzisie-wicz. ■

Fot. Marian Paluszkiewicz

Środy Literackie 2025. Program

W 2025 r. Środy Literackie będą odbywały się w pomieszczeniach dawnej kawiarni Małej Auli Uniwersytetu Wileńskiego, Universiteto g. 3 (wejście od strony Dużego Podwórka — obok dzwonnicy kościoła Św. Jana). Początek spotkań — godz. 17.00.

29 stycznia: Ciekawy przypadek Antoniego Edwarda Odyńca. Autorka odczytu: dr Maria Makaruk.

12 lutego: Pohulanka: przejścia, zaułki, uliczki i ulice. Autorka odczytu: dr Aelita Ambrulevičiūtė.

5 marca: Cechy architektury i wyposażenia dworskich kuchni w pierwszej połowie XIX wieku. Autor odczytu: dr Marius Daraškevičius.

16 kwietnia: Kowieńskie ścieżki Adama Mickiewicza. Autor odczytu: dr Tomasz Błaszczak.

14 maja: Wilno międzywojenne oczami przybyszów. Autor odczytu: dr Waldemar Wołkanowski.

4 czerwca: Muzyczno-poetycka fantazja oparta na motywach twórczości Adama Mickiewicza. Autorka odczytu: Raminta Verseckaitė.

23 lipca: Fenomen Szubrawców. Autor odczytu: Kazimierz Karpicz.

6 sierpnia: Opisy wojny u Adama Mickiewicza — okiem współczesnego reportera wojennego. Autor odczytu: Rajmund Klonowski.

10 września: Filomaci i rokoko. Autor odczytu: dr hab. Tomasz Jędrzejewski.

15 października: Historyczno-kulturowe dziedzictwo polskich architektów w Kretyndze. Autor odczytu: Romualdas Beniušis.

5 listopada: Rękopisy Archiwum Filomatów w: Litwie, Polsce... internecie? Autorka odczytu: dr Veronika Girininkaitė.

3 grudnia: Malarz Antoni Zaleski — ilustrator dzieł Adama Mickiewicza. Autorka odczytu: dr Vida Girininkienė.

UWAGA: organizatorzy zastrzegają prawo do wprowadzania zmian do harmonogramu spotkań. O zmianach poinformujemy dodatkowo.

■ W spotkaniach literackich udział biorą przewodnicy wileńscy, nauczyciele, pracownicy instytucji kultury, studenci, uczniowie

Prezentacja „Historii Wilna” po polsku

Antoni Radczenko

Instituto Historii Litwy wydał zbiorową pracę „Historia Wilna” (lit. Vilniaus istorija) w trzech tomach. 22 stycznia odbędzie się prezentacja tego monumentalnego dzieła w Domu Kultury Polskiej w Wilnie.

„Historia Wilna” została przygotowana z okazji 700-lecia Wilna, które obchodzono w roku poprzednim. Książka jest zbiorem artykułów historycznych dotyczących politycznej, ekonomicznej oraz kulturowej historii stolicy Litwy. W trzech tomach znalazły się publikacje ponad 20 litewskich historyków, którzy poruszyli różne aspekty z dziejów Wilna.

WYDARZENIE DLA WSZYSTKICH, KTÓRZY ZNAJĄ JĘZYK POLSKI

Wydawca, czyli Instytut Historii Litwy, postanowił zorganizować również prezentację dla litewskich Polaków, która wkrótce ma odbyć się w DKP.

— Sądzymy, że mamy wspólną historię. W przypadku XX w. przez cały okres międzywojenny Wilno należało do Polski. Postanowiliśmy zorganizować prezentację po polsku, aby ludzie bardziej zapoznali się z historią miasta i aby to była prezentacja w ich ojczystym języku. W żadnym wypadku nie akcentowaliśmy, że to jest prezentacja wyłącznie dla Polaków. To jest wydarzenie przeznaczone dla wszystkich, którzy znają język polski. Chcemy zainteresować naszym wydawnictwem róż-

ne grupy społeczne — informuje „Kurier Wileński” dr Vitalija Stravinskienė z Instytutu Historii Litwy.

Moderatorem spotkania w DKP będzie dr Barbara Stankiewicz z Uniwersytetu Michała Römera.

— Na pewno wśród poruszonych przeze mnie kwestii będzie kwestia Polaków litewskich i jaką odegrali rolę w historii miasta. Będę się też pytała, co polskość i Polacy dali dla Wilna — mówi naszemu dziennikowi historyczka.

TRZY TOMY I TRZEJ HISTORYCY

„Historia Wilna” obejmuje historię miasta od pierwszej wzmianki do odzyskania przez Litwę niepodległości pod koniec wieku XX. Pierwszy tom to historia miasta w okresie Wielkiego Księstwa Litewskiego, czyli zaczyna się od średniowiecza, a kończy się III rozbiorem Rzeczypospolitej. Tom drugi rozpoczyna się zaborami i kończy rozpoczęciem I wojny światowej. Tom trzeci to historia miasta od początku wielkiej wojny po odzyskanie przez Litwę niepodległości w roku 1990.

— Prezentacja zostanie przeprowadzona w ten sposób, że będą trzej historycy odpowiedzialni za każdy tom. Gintautas Sliesoriūnas będzie odpowiadał za tom pierwszy i każdy zainteresowany będzie mógł go zapytać o interesującą kwestię. Rimantas Miknys będzie odpowiedzialny za wiek XIX. Natomiast ja będę odpowiedzialna za tom ostatni — tłumaczył Stravinskienė.

NOWE BADANIA

Na razie nie ma planów przetłumaczenia książki na język polski.

— Nic o takich planach nie słyszałam. Trzeba pamiętać, że to bardzo droga publikacja. Z dużą ilością ilustracji. Sądzę, że miejscowi Polacy dobrze znają litewski i dla nich przeczytanie nie będzie żadnym problemem. To by miało sens, jeśli mówimy o rynku polskim. Na razie o takich planach nie było mowy, ale niczego nie można wykluczyć — podkreśla historyczka.

Wcześniejsza publikacja syntezująca historię Wilna ukazała się w latach 70. XX w.

— Aby powstała nowa publikacja, trzeba wykonać mnóstwo nowych badań historycznych. W przypadku I tomu to bardzo dużo nowej informacji dały badania archeologiczne. W przypadku wieku XX bardzo dużo uwagi poświęciliśmy życiu codziennemu. Chciałabym tutaj podkreślić, że pod względem objętości poświęciliśmy dużo więcej miejsca okresowi międzywojennemu niż okresowi sowieckiemu — zaznacza Vitalija Stravinskienė.

Prezentacja książki odbędzie się 22 stycznia o godz. 18.00 w Domu Kultury Polskiej w Wilnie w sali 305. Organizatorem wydarzenia jest Instytut Historii Litwy, natomiast partnerami Ambasada RP na Litwie oraz DKP. ■

TVP
WILNO

■ Instytutu Historii Litwy wydał zbiorową pracę „Historia Wilna” w trzech tomach Fot. Instytut Historii

Czy Litwa odpowiednio zarządzała pandemią COVID-19?

„Stany Zjednoczone dokonały oceny zarządzania pandemią COVID-19. Czy możemy się tego spodziewać na Litwie?” — pod takim tytułem na portalu litewskiego nadawcy publicznego lrt.lt ukazał się tekst posła na Sejm RL nowej kadencji, dr. nauk medycznych Rimasa Jankūnasa.

Anna Pieszko

2 grudnia 2024 r. w Stanach Zjednoczonych opublikowano raport z badania na temat dwuletniej pandemii COVID-19. „Analiza 520-stronicowego raportu pozwala przypuszczać, dlaczego u nas występuje tendencja do przemilczania tego badania lub przynajmniej umniejszania jego wartości” — pisze autor artykułu we wstępie.

Reakcja Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) na pandemię COVID-19 jest postrzegana w raporcie jako „absolutna porażka, ponieważ WHO uległa naciskom Komunistycznej Partii Chin i postawiła interesy polityczne Chin ponad swoimi międzynarodowymi zobowiązaniami”.

Raport ujawnił korupcję wśród najwyższych urzędników zdrowia publicznego w USA, błędy w zarządzaniu pandemią, przypuszczalnie laboratoryjne pochodzenie wirusa i poinformował o pociągnięciu do odpowiedzialności wpływowych osób, w tym byłego gubernatora Nowego Jorku Andrew Cuomo, którego zarządzenie zmusiło domy opieki do przyjmowania pacjentów z COVID-19.

„W amerykańskim raporcie można dostrzec analogie do działań naszego rządu. Poprzedni rząd Litwy również zastosował się do zaleceń WHO, tj. prowadził tę samą politykę, którą dyktowała Komunistyczna Partia Chin. Instytut Prawa Zdrowotnego wielokrotnie ostrzegał, że podjęte środki nie są naukowo uzasadnione i naruszają prawa człowieka” — podkreślił Rimasa Jankūnas, współzałożyciel powstałego w 2021 r. Instytutu Prawa Zdrowotnego (lit. Sveikatos Teisės Institutas, STI) zrzeszające-

Na Litwie nie są i nie były stosowane obowiązkowe szczepienia” — twierdzi resort ochrony zdrowia

go ekspertów w dziedzinie medycyny, prawa i innych dziedzin.

TWIERDZENIA O SZCZEPIENIACH NIE SĄ POPARTE NAUKOWO

W raporcie przyznano, że narpędce zarejestrowane szczepionki przeciwko COVID-19, wbrew temu, co obiecywano, zachęcając do masowych szczepień, nie powstrzymały rozprzestrzeniania się wirusa. Obowiązkowe szczepienia nie były oparte na nauce i przyniosły więcej szkody niż pożytku — podważyły prawa człowieka, a nawet pogorszyły gotowość armii USA — czytamy w komunikacie prasowym Komisji Izby Reprezentantów USA.

„Podobnie na Litwie próbowano urządzić piekło niezaszczepionym, publicznie się do tego przyznając. Niektórzy stracili pracę, ograniczono swobodę poruszania się, zamknięto przed nimi drzwi do imprez, cen-

trów handlowych i restauracji, studenci zostali wyrzuceni z terenów uczelni i akademików. Apelowano nawet, by nie świadczyć świadczeń zdrowotnych, by przestać wypłacać zasiłek chorobowy. Teraz nie chcemy pamiętać, że część mieszkańców Litwy doznała upokorzeń i krzywd, które nie miały nigdy odpowiednika w naszym niepodległym kraju.

Broniąc nieistniejącego »prawa do niezarażania się«, zapomniano o fundamentalnej zasadzie etyki biomedycznej — dobrowolnej i świadomej zgodzie na jakąkolwiek interwencję medyczną. A porzucając ją, zbliżamy się do nazistowskich eksperymentów na ludziach. W tym miejscu należy przypomnieć haniebne orzeczenie Sądu Konstytucyjnego Litwy, który uznał wprowadzenie paszportu możliwości za uzasadnione” — wskazał poseł Jankūnas.

11.>>

**SZKODY DLA SYSTEMU
OPIEKI ZDROWOTNEJ**

W raporcie zauważono, że pandemia COVID-19 poważnie zaszkodziła amerykańskiemu systemowi opieki zdrowotnej: pogorszyła się jakość opieki zdrowotnej, wzrosły kolejki, skrócił się czas wizyt u lekarzy, a choroby z większym prawdopodobieństwem pozostały niezdiagnozowane.

„Oczywiste jest, że to samo stało się na Litwie. Ratując system opieki zdrowotnej przed przeciążeniem, osoby zarządzające pandemią poważnie go zakłóciły” — podkreśla Rimas Jankūnas.

ZAMYKANIE SZKÓŁ BYŁO BŁĘDEM

Zalecenie dotyczące dystansu społecznego, które doprowadziło do zamknięcia szkół i małych firm w USA, jest postrzegane w wynikach badania jako niepoparte nauką.

Długotrwała blokada spowodowała niezmierzone szkody w zdrowiu psychicznym i fizycznym Amerykanów, szczególnie negatywnie wpływając na młodszych obywateli. W wyniku zamknięcia szkół dzieci doznały ogromnego uszczerbku na swoich osiągnięciach edukacyjnych, pogorszyła się ich kondycja psychiczna i fizyczna. Próby samobójcze dziewcząt w wieku 12-17 lat wzrosły o 51 proc.

„Niestety, absurdalne pomysły gorliwie realizowała także Litwa, która wyróżniała się jednym z najdłuższych okresów zamknięcia szkół w Europie. W roku szkolnym 2020-2021 odbyło się ponad 200 dni nauki zdalnej. Przed pandemią około 13 proc. dzieci na Litwie miało zaburzenia emocjonalne, a podczas drugiego lockdownu liczba ta wzrosła do 50 proc. Wszczęty przez rodziców proces przeciwko państwu w związku ze szkodami, jakie wyrządziła kwarantanna dla dzieci, utknął w sądach” — przytoczył dane Rimas Jankūnas.

DEZINFORMACJA I CENZURA

W raporcie przedłożonym Kongresowi USA stwierdzono, że urzędnicy ds. zdrowia publicznego ignorowali naturalną odporność po

przechorowaniu COVID-19 i często rozpowszechniali dezinformację. Raporty, które publikowali, były sprzeczne i nieprzejrzyste, a reakcje były pospieszne. Aby obalić to, co nazywali dezinformacją, administracja Bidena stosowała niedemokratyczne i prawdopodobnie niekonstytucyjne metody, w tym „wywieranie presji na media społecznościowe, aby cenzurowały niektóre treści dotyczące COVID-19”.

ŹRÓDŁEM JEST LABORATORIUM?

W raporcie stwierdzono, że pieniądze amerykańskich podatników zostały wykorzystane do niebezpiecznych badań, a najbardziej prawdopodobnym źródłem COVID-19 jest incydent w laboratorium podczas tych badań. Procedury nadzorowania potencjalnie niebezpiecznych badań są nieodpowiednie, niewiarygodne i stanowią poważne zagrożenie dla zdrowia publicznego i bezpieczeństwa narodowego.

KWESTIA KORUPCJI

Zgodnie z komunikatem prasowym Komisji Izby Reprezentantów USA, co najmniej połowa środków przeznaczonych na zarządzanie COVID-19 została skradziona przez „międzynarodowych oszustów” (ang. international fraudsters).

W związku z tym wnioski z badania finansowego dotyczącego CO-

VID-19 przeprowadzonego przez Instytut Prawa Zdrowotnego na Litwie pokazują, że ponad dwie trzecie z 5 mld euro wykorzystanych na Litwie na zarządzanie COVID-19 zostało wydanych bez przestrzegania prawa i nie jest jasne, komu — wskazał Rimas Jankūnas.

**RÓWNIEŻ LITWA MUSI
WYCIĄGNĄĆ WNIOSKI**

Jak podaje „The Economist”, najgorzej z COVID-19 poradziła sobie Litwa, która pod względem wzrostu liczby zgonów zajęła pierwsze miejsce na świecie. Od początku pandemii COVID-19 do dziś na Litwie odnotowano 32 440 nadmiarowych zgonów. 9 570 z nich jest wymienianych jako przyczyna COVID-19. Pozostałe 22 870 trudno wytłumaczyć inaczej niż niekompetentnymi lub korupcyjnymi decyzjami rządu, zwłaszcza biorąc pod uwagę fakt, że w latach 2020-2021 liczba hospitalizowanych pacjentów nie była wyższa, ale mniejsza niż w latach 2015-2019.

Coraz więcej państw, podobnie jak Stany Zjednoczone, zaczyna oceniać podjęte środki, przyznawać się do błędów, naruszeń praw człowieka, wyrządzonych szkód, próbować wyciągnąć wnioski i zrekompensować szkody poniesione przez ludzi — zauważył Jankūnas nie szczędząc słów krytyki pod adresem poprzedniego rządu.

13.>>

W amerykańskim raporcie przyznano, że napędce zarejestrowane szczepionki przeciwko COVID-19 nie powstrzymały rozprzestrzeniania się wirusa

12.>>

KOMENTARZ RESORTU ZDROWIA

Zapytaliśmy resort zdrowia, czy na Litwie przeprowadzono badanie dotyczące przebiegu COVID-19, szczepień, podjętych środków i konsekwencji dla zdrowia ludności Litwy.

W odpowiedzi, którą nadesłał Julijanas Gališanskis z wydziału komunikacji Ministerstwa Ochrony Zdrowia zapewnia się, że na Litwie przeprowadzono różne badania analizujące przebieg pandemii COVID-19, proces szczepień, niektóre z podjętych środków i ich wpływ na zdrowie ludności. Badania te, przeprowadzone przez różnych oceniających, obejmowały różne aspekty:

Wspólnie z Europejskim Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób (ECDC) przeprowadzono ocenę procesu zarządzania przypadkami COVID-19 i izolacji kontaktów na Litwie (ang. After Action Review), opracowano plan działań mających na celu wdrożenie zaleceń oraz przeprowadzono ocenę interwencji w zależności od sytuacji.

Państwowa Służba Kontroli Leków (VVKT) stale monitoruje i analizuje bezpieczeństwo i skuteczność szczepionek przeciwko COVID-19. Informacje na temat możliwych działań niepożądanych są gromadzone w celu zapewnienia bezpieczeństwa i skuteczności szczepionek.

Przeprowadzono badania socjologiczne w celu poznania stosunku społeczeństwa do szczepień i możliwych barier dla szczepień.

Przygotowano raporty analizujące sytuację pandemiczną w kraju, podjęte działania, takie jak kształcenie zdalne oraz ich wpływ na zdrowie publiczne i jakość kształcenia.

Resort zdrowia odpowiedział również na pytanie, jak obecnie oceniane są środki stosowane w czasie pandemii COVID-19 i czy zastosowane ograniczenia nie były zbędne.

„Przy określaniu środków postępowania w okresie występowania infekcji koronawirusa przede wszystkim oceniano sytuację epidemiologiczną w krajach, a także brano pod uwagę dostępne dane naukowe w określonym czasie, które zmieniały się w trakcie pandemii; zalece-

Środki zarządzania pandemią na Litwie zostały zatwierdzone przez władze Litwy (napis na kartce: W restauracji mogą przebywać jednocześnie maksymalnie 2 osoby, innych prosimy poczekać na dworze)

nia i prognozy przedstawione przez kompetentne organizacje międzynarodowe i ekspertów oraz ekspertów litewskich” — czytamy w odpowiedzi resortu opieki zdrowotnej.

„Aby zapobiec rozprzestrzenianiu się wirusa, chronić swoją ludność i zmniejszyć napięcia w systemach zdrowia publicznego, w szczególności w szpitalach i ich zdolnościach hospitalizacji, państwa członkowskie Unii Europejskiej (UE) podjęły szereg środków, które — choć były zasadniczo podobne — różniły się w całej UE pod względem zakresu i czasu trwania. Zarządzanie przepływem osób i ograniczanie kontaktów, noszenie maseczek, przestrzeganie wymogów higienicznych, zapewnienie wentylacji były głównymi środkami zarządzania chorobą COVID-19 (zakażeniem koronawirusem) i zalecanymi zarówno przez Światową Organizację Zdrowia (WHO), jak i ECDC” — wskazuje się w odpowiedzi.

CZY SZCZEPIENIA SIĘ SPRAWDZIŁY?

Zapewnia się, że wszystkie środki zarządzania pandemią na Litwie zostały rozpatrzone i zatwierdzone przez Sejm Republiki Litewskiej, rząd, Ministerstwo Ochrony Zdrowia itp., a niektóre z nich zostały również ocenione przez Sąd Konstytucyjny.

„Na przykład Trybunał Konstytucyjny, który rozpatrywał sprawę do-

tyczącą konstytucyjności ograniczeń paszportowych w czasie lockdownu, orzekł 4 października 2023 r., że paszport możliwości, który kilka lat temu funkcjonował w czasie ograniczeń pandemicznych, nie jest niezgodny z konstytucją” — wskazuje się w odpowiedzi.

W amerykańskim raporcie stwierdzono, że „obowiązkowe szczepienia nie były oparte na nauce i przyniosły więcej szkody niż pożytku”. Zapytaliśmy wobec tego, czy szczepienia na Litwie się sprawdziły.

„Na Litwie nie są i nie były stosowane obowiązkowe szczepienia. Szczepienia przeciwko COVID-19 na Litwie znacznie zmniejszyły liczbę zakażeń, hospitalizacji i zgonów. Ponadto szczepienia przyczyniły się do zmniejszenia obciążenia systemu opieki zdrowotnej i przyczyniły się do ożywienia gospodarczego, umożliwiając złagodzenie ograniczeń związanych z kwarantanną.

Analiza przeprowadzona przez Państwową Agencję Danych w 2021 r. wykazała, że ryzyko zachorowania na COVID-19 przez osoby zaszczepione zmniejszyło się 5-krotnie, ryzyko trafienia do szpitala — 10-krotnie, a ryzyko zgonu z powodu COVID-19 — co najmniej 20-krotnie w porównaniu z osobami niezaszczepionymi” — twierdzi się w komunikacie ministerstwa.

Na podst. lrt.lt, inf. wł.
Fot. Marian Paluszkiewicz

Zakup Leopardów przez Litwę: dziś wojna bez czołgów jest niemożliwa

Antoni Radczenko

Minister Ochrony Kraju Dovilė Šakalienė oświadczyła w ubiegłym tygodniu, że Litwa zamierza jeszcze w tym roku zapłacić zaliczkę stronie niemieckiej za nabycie 44 czołgów Leopard 2. „Dodatkowe 800 mln, które pochodzą od podwyższonego limitu zapożyczania się na obronę, pozwalają nam zapłacić zaliczkę. Dlatego planujemy to zrobić. To oznaczałoby, że będziemy w stanie stworzyć batalion czołgów nie w 2036 r., jak planowaliśmy wcześniej, tylko w 2030” — wytłumaczyła w rozmowie z „Žinių radijas” szefowa resortu obrony.

Poprzedni minister, Laurynas Kasčiūnas, również twierdził, że rok 2030 jest realnym terminem do uformowania batalionu.

Litwa deklaruje, że jest w stanie do 2030 r. uformować batalion czołgów. Ekspert wojskowy Egidijus Papečkys uważa, że pomimo nowych technologii czołg pozostaje jednym z najbardziej efektywnych narzędzi do prowadzenia wojny.

Litwa zamierza do 2030 r. uformować batalion czołgów
Fot. Marian Paluszkiwicz

CZOŁGI A MODERNIZACJA ARMII

Szefowa resortu obrony oświadczyła, że Litwa obecnie prowadzi negocjacje z sojusznikami w sprawie nabycia innych rodzajów broni oraz techniki wojskowej. „Mam wielką nadzieję, że pieniądze położone na stół będą efektywnym argumentem, aby sprawy poszły do przodu” — powiedziała polityk.

Decyzja w sprawie zakupu Leopardów zapadła w styczniu 2024 r. Wówczas Rada Obrony Narodowej dała zgodę na rozpoczęcie rozmów negocjacyjnych z niemieckim producentem Krauss-Maffei Wegmann. Umowę na nabycie czołgów Litwa podpisała 16 grudnia 2024 r. „Umowa na nabycie czołgów Leopard jest największą tego typu umową w historii Litwy. To jest bardzo ważny moment w modernizacji naszej armii oraz wzmocnienia bezpieczeństwa w regionie” — mówiła w grudniu w Berlinie Šakalienė.

KUPUJĄ CZOŁGI

Batalion czołgów ma być częścią tworzącej się obecnie dywizji, która również ma być gotowa do 2030 r.

— Czołg jest przede wszystkim narzędziem do walki. Nie jest tak, że to jest narzędzie obrony lub ataku. Czołg jest potrzebny do prowadzenia jakichkolwiek działań wojennych. Na przykładzie wojny w Ukrainie widzimy, że taktyka wykorzystywania czołgów w działaniach wojennych zmienia się, tym niemniej prowadzenie współczesnej wojny bez czołgów jest niemożliwe. I to dotyczy najbliższej przyszłości. Z pewnością nowe technologie ograniczyły możliwości czołgów, ale nadal są bardzo potrzebne. Z pewnością w przyszłości tradycyjne czołgi zostaną zamienione na pojazdy bezosobowe, nad którymi pracuje się już od dłuższego czasu. Wiemy, że w krajach zachodnich jest postęp w tym kierunku. Teraz widzimy, że kraje,

które wcześniej zrezygnowały z zakupu czołgów, ponownie zaczęły kupować nowoczesne czołgi. Przykładowo Polska zakupiła bardzo dużą liczbę czołgów — powiedział „Kurierowi Wileńskiemu” Egidijus Papečkys, ekspert ds. wojskowości.

W ubiegłym tygodniu rząd Szwecji poinformował, że kupi 44 nowoczesne czołgi Leopard 2 A8 oraz zmodernizuje kolejnych 66. „Dzięki tym zamówieniom otrzymamy łącznie 154 nowoczesne czołgi oraz wozy bojowe, co wzmocni nasze zdolności obronne” — oświadczył szef resortu obrony Szwecji Pal Jonson.

ATAK JAKO OBRONA

NATO powstało w 1949 r. jako sojusz obronny krajów zachodnich przed imperialną polityką ZSRS. Najważniejszym punktem Traktatu Północnoatlantyckiego nadal pozostaje artykuł 5., który głosi:

15.>>

14.>>

„Strony zgadzają się, że zbrojna napaść na jedną lub więcej z nich w Europie lub Ameryce Północnej będzie uznana za napaść przeciwko nim wszystkim i dlatego zgadzają się, że jeżeli taka zbrojna napaść nastąpi, to każda z nich, w ramach wykonywania prawa do indywidualnej lub zbiorowej samoobrony”.

Obecnie sojusz liczy 32 państwa Europy i Ameryki Północnej. Najmłodszym członkiem NATO jest Szwecja.

— Oczywiście Sojusz Północnoatlantycki jest sojuszem obronnym. Obrona jednak nie polega tylko na tym, że będziemy czekali, aż ktoś nas zaatakuje. Taka obrona jest klęską. Tu można zastosować

Szefowa resortu obrony oświadczyła, że Litwa obecnie prowadzi negocjacje z sojusznikami w sprawie nabycia innych rodzajów broni oraz techniki wojskowej. „Mam wielką nadzieję, że pieniądze położone na stół będą efektywnym argumentem, aby sprawy poszły do przodu” — powiedziała polityk.

analogię sportową. Na przykład, jeśli grając w koszykówkę, będziemy stali tylko pod własnym koszem, to przegramy. To samo jest na wojnie. Trzeba reagować na atak. Jeśli ktoś uderzy z jednej strony, to trzeba odpowiedzieć atakiem na atak z drugiej. Atak z jednej strony, w przypadku hipotetycznej wojny, spowoduje automatycznie nasz atak z drugiej. Poza tym w samej obronie czołgi są również bardzo przydatne. One cementują całą linię obrony. Z ich pomocą są prowadzone kontruderzenia. Oglądając różne filmiki w sieciach społecznościowych z wojny w Ukrainie może powstać mylne wyobrażenie, że czołg jest bardzo łatwym celem. Z pewnością wielu z nas widziało filmiki z płonącymi czołgami. Rzeczywistość jest inna, ponieważ nikt nie wykląda filmików, gdy czołgu nie udało się obezwładnić. To bardzo wielka rzadkość, kiedy czołg można zniszczyć przy pomocy jednego drona. Tak naprawdę do likwidacji zazwyczaj potrzebne są o wiele silniejsze środki. Czołgi mają o wiele lepszą ochronę niż wszystkie inne pojazdy wojskowe. Są mobilne. Mogą poruszać się praktycznie w każdych warunkach — podkreślił ekspert. ■

TVP
WILNO

Nabycie czołgów Leopard jest największą tego typu umową w historii Litwy — mówi Dovilė Šakalienė. Fot. Julius Kalinskas, ELTA

SAM: Po 20 finansowanych rezydentur rocznie

Ministerstwo Ochrony Zdrowia (SAM) proponuje przyznanie 20 dodatkowych miejsc finansowanych przez państwo na studia rezydentury medycznej i 10 dodatkowych miejsc na studia rezydentury stomatologicznej. SAM proponuje przyjęcie łącznie 385 osób na finansowane przez państwo studia medyczne, w porównaniu do 365 w tym roku akademickim.

Ministerstwo przedstawiło te propozycje w czwartek podczas posiedzenia Państwowego Komitetu ds. Tworzenia Zamówienia Państwowego na Szkolenie Specjalistów w Narodowym Systemie Zdrowia (lit. Nacionalinis sveikatos sistemos specialistų rengimo valstybinio užsakymo formavimo komitetas, VUK) i są one obecnie rozpatrywane.

SAM wkrótce przedstawi propozycje Ministerstwu Oświaty, Nauki i Sportu po ich uzgodnieniu z VUK.

„Niedobór lekarzy jest palącym problemem w kraju, dlatego bardzo ważne jest stosowanie ukierunkowanych środków w celu przyciągnięcia młodych lekarzy na rynek pracy. Mamy nadzieję, że przyczynimy się do szybszego szkolenia przyszłych pracowników ochrony zdrowia, tworząc dodatkowe miejsca finansowane przez państwo” — czytamy w oświadczeniu wypowiedź minister zdrowia Mariji Jakubauskienė.

„Jeśli nasze propozycje zostaną zatwierdzone i sfinansowane, będzie to pierwszy wzrost liczby finansowanych przez państwo miejsc rezydencji medycznych od 2019 roku” — powiedziała. SAM przedstawił te propozycje dotyczące miejsc finansowanych przez państwo w świetle spostrzeżeń Rady Ekspertów, która została powołana w celu zapewnienia ekspertyz dotyczących zapotrzebowania na specjalistów i rekrutacji na studia rezydenturalne.

Opr. A.K. na podst. BNS, inf.wł.

Podwileńskie Ciechanowiszki szykują się do jubileuszowych wydarzeń

Justyna Giedrojc

— W tym roku obchodzimy 30-lecie zespołu Cicha Nowinka oraz 25-lecie Izby Palm. Obchody jubileuszowe planujemy na marzec-kwiecień, kiedy samorząd zatwierdzi finansowanie — mówi „Kurierowi Wileńskiemu” Janina Norkunienė, etnografka, kierowniczka Izby Palm i Użytku Powszechnego w Ciechanowiskach oraz kierowniczka etnograficznego zespołu palmiarek Cicha Nowinka.

KULTYWOWANIE TRADYCJI I WSPÓLNE ZAINTERESOWANIE

Izba Palm i Użytku Powszechnego w Ciechanowiskach organizuje wieczornice folklorystyczne, obchodzone są tutaj święta kalendarzowe, odbywają się wieczory bożonarodzeniowe i wielkanocne. Można też nauczyć się wyplatania palm, posłuchać ludowych pieśni polskich, litewskich i białoruskich, które są zarejestrowane na terenie Wileńszczyzny.

Izba Palm i Użytku Powszechnego współpracuje z Centrum Informacji Turystycznej Wilna i CIT-em Rejonu Wileńskiego, Centrum Litewskiej Kultury Ludowej, Parkiem Regionalnym Neris, Domem Litewskim w Sejnach, polskimi i litewskimi muzeami i innymi placówkami kulturowymi.

Zespół wokalny Cicha Nowinka został założony w 1995 r. przez mieszkańców wsi Ciechanowiszki. Po pierwszej wystawie palm w Domu Polonii w Warszawie zespół skupił się na śpiewaniu autentycznych pieśni ludowych i propagowaniu rzemiosła ludowego. Zespół składa się z 22 osób.

— Czas upłynął bardzo szybko — minęło 30 lat od pierwszej próby zespołu Cicha Nowinka, który najpierw był zespołem śpiewaczym, a po upływie pięciu lat zdobył nazwę etnograficznego zespołu palmiarek. Wszystkie pannie łączyło wspólne zainteresowanie,

Izba Palm i Użytku Powszechnego w Ciechanowiskach powstała w 2000 r. Założono ją w roku 5-lecia istnienia zespołu folklorystycznego Cicha Nowinka, zrzeszającego kobiety zajmujące się wiciem palm i śpiewaniem piosenek tego regionu.

Udział w warsztatach wicia palm biorą zarówno uczniowie szkół Wileńszczyzny jak też goście z zagranicy **Fot. Marian Paluszkiwicz**

wspólny fach. Cieszę się, że część osób po dziś dzień aktywnie działa. Przez lata aktywności udział w koncertach brały także nasze dzieci i wnukowie, także przez zespół przewinęło się co najmniej sto osób. Promujemy przede wszystkim nasz folklor lokalny. Mam nadzieję, że podczas jubileuszowych obchodów spotkamy się z byłymi członkami zespołu Cicha Nowinka — dzieli się spostrzeżeniami kierowniczka zespołu.

PALMY WITE ZGODNIE Z TRADYCJĄ

Po pięciu latach istnienia zespołu w Ciechanowiskach powstała Izba Palm i Użytku Powszechnego.

— Zaproponowałam założenie instytucji, która odpowiednio chroniłaby etnokulturę Wileńszczyzny. W 2000 r. z wielką pomocą członków zespołu udało się otworzyć Izbę Palm, która przez dłuższy czas działała przy Wydziale Kultury, Sportu i Turystyki Samorządu Rejonu Wileńskiego. od 2015 r. znajdujemy się pod skrzydłem Muzeum Etno-

graficznego Wileńszczyzny. Pracujemy, organizujemy różnorodne wystawy. Współpracujemy z Parkami Regionalnymi Neris i Pavilnys. Właśnie przed kilkoma dniami otrzymaliśmy zaświadczenie potwierdzające, że filia Muzeum Etnograficznego Wileńszczyzny w Ciechanowiskach, czyli nasza Izba, upoważniona jest do używania znaku towarowego Parku Regionalnego Neris. To znaczy, że nasze palmy możemy opatrywać tym znakiem. To jest bardzo istotne, ponieważ w sprzedaży pojawia się coraz więcej palm sfalszowanych, nieautentycznych, wykonanych z użyciem kleju czy sprowadzonych z Chin. My zaś, szanując tradycję oraz pamięć naszych byłych palmiarzy i palmiarek, tym znakiem potwierdzamy, że nasze palmy są wite zgodnie ze wszystkimi tradycjami, używamy wyłącznie patyczka od leszczyny i suszonych kwiatków z łąk podwileńskich — wyjaśnia rozmówczyni, autorka książek „Palma Wileńska w dobie obecnej” i „Obrzędy i tradycje wesela podwileńskiego”.

16.>>

DWOREK W MAZURYSZKACH

Etnografka przypomina, że w 2019 r. tradycja wicia palm na Wileńszczyźnie została wpisana na listę dziedzictwa kulturowego Litwy.

— Ubiegamy się o to, by tradycja wicia palm podwileńskich została wpisana na listę niematerialnego dziedzictwa UNESCO. 6 stycznia nasza prośba wpisania na skalę międzynarodową była właśnie rozpatrywana. We dworku w Mazuryszkach będziemy istnieć, dopóki będzie chociaż jedna osoba wijąca palmy i dopóki natura zostawi nam na swoich polach odpowiednią ilość zielska. Miasto wciąż rozszerza się, mamy jeszcze swoje obszary, na których możemy zbierać kwiatki. Rośnie tu około dwustu rodzajów różnorodnych ziół i mamy nadzieję, że tak będzie na przestrzeni nie jednej a wielu setek lat — kontynuuje Janina Norkunienė.

Samorząd Rejonu Wileńskiego w 2022 r. rozpoczął prace nad odnowieniem dworu w Mazuryszkach (gmina Zujuny), aby posiadłość ta stała się bardziej dostępna dla społeczności, a jednocześnie w celu zapewnienia ciągłości tradycji, obyczajów, rzemiosła i dziedzictwa kulinarnego Wileńszczy-

Cieszę się, że tradycja wicia palm na Wileńszczyźnie cieszy się dużym zainteresowaniem — mówi Janina Norkunienė **Fot. Marian Paluszkievicz**

zny. Ma tu powstać Muzeum Palm Wielkanocnych.

ZAJĘCIA EDUKACYJNE

— Warsztaty wicia palm rozpoczęliśmy faktycznie w 1995 r., kiedy podczas wystawy w Warszawie zaprezentowaliśmy proces wicia palm. Obecnie udział warsztatach biorą zarówno uczniowie szkół Wileńszczyzny jak też goście z zagranicy, w tym z USA. By poznać naszą kulturę i tra-

dycję, dojeżdżają do nas ludzie z Awiżeń, Rzeszy, Bujwidzisek a nawet z Kowna i Kłajpedy. od wielu lat organizujemy też wystawę konkursową „Najpiękniejsza Palma Wileńszczyzny” — opowiada etnografka.

Cieszę się, że tradycja wicia palm na Wileńszczyźnie cieszy się dużym zainteresowaniem i jest przekazywana przyszłym pokoleniom. ■

TVP
WILNO

■ Zespół wokalny Cicha Nowinka został założony w 1995 r. przez mieszkańców wsi Ciechanowiszki **Fot. Mariusz Pyż**

Lekarz może nagrywać przebieg udzielania świadczeń opieki zdrowotnej

Honorata Adamowicz

Sejm zezwolił medykom na filmowanie i nagrywanie dźwięku podczas udzielania świadczeń opieki zdrowotnej.

Ministerstwo Ochrony Zdrowia twierdzi, że zapewnieni to dodatkowo ochronę pracownikom służby zdrowia, którzy w swoim środowisku pracy spotykają się z nieodpowiednim zachowaniem i brakiem szacunku ze strony pacjentów, które zagrażają ich zdrowiu i/lub poniżają ich honor i godność.

„Zgodnie z projektem rozporządzenia, stacjonarne kamery i rejestratory obrazu będą mogły być instalowane w oddziałach ratunkowych i w pojazdach pogotowia, a personel medyczny będzie mógł korzystać z przenośnych urządzeń rejestrujących, które będą mocowane do odzieży roboczej, a także telefonów komórkowych, tabletów i innego sprzętu, który jest odpowiedni do nagrywania obrazu i dźwięku. Pracodawca będzie zobowiązany do zapewnienia tego sprzętu, a korzystanie z osobistych urządzeń rejestrujących będzie zabronione” — napisano w nadesłanym „Kurierowi Wileńskiemu” oświadczeniu z Ministerstwa Ochrony Zdrowia.

ZASADY NAGRYWANIA

Zobowiązanie pracodawcy umożliwiłoby rejestrację obrazu i dźwięku podczas udzielania świadczeń zdrowotnych na Oddziale Ratunkowym lub poza placówką medyczną — np. w momencie wezwania karetki pogotowia lub przybycia lekarzy w celu udzielenia świadczeń opieki ambulatoryjnej lub świadczeń medycyny rodzinnej w domu pacjenta. Pacjenci i ich przedstawiciele będą musieli zostać poinformowani o nagrywaniu obrazu oraz dźwięku i będą mieli możliwość przejrzenia nagrań, poprawienia niedokładnych danych lub ograniczenia przetwarzania na żądanie.

Ministerstwo podkreśliło, że nagrywanie obrazu i dźwięku w przypadku udzielania świadczeń indywidualnej opieki zdrowotnej nie będzie obowiązkowe. O potrzebie nagrywania decyduje pracodawca, który ma ustawowy obowiązek zapewnienia pracownikom bezpiecznych warunków pracy.

GŁÓWNE CELE POPRAWKI

„Głównym celem tej poprawki jest zapewnienie dodatkowej ochrony prawnej pracownikom służby zdrowia, którzy w swoim środowisku pracy spotykają się z nieodpowiednim zachowaniem i brakiem szacunku ze strony pacjentów, które zagrażają zdrowiu pracownika służby zdrowia i/lub poniżają jego honor i godność” — podkreślono w oświadczeniu resortu zdrowia.

W informacji przekazanej naszemu dziennikowi zaznaczono, że badania wykazały, że pracownicy służby zdrowia są 16 razy bardziej

narażeni na przemoc w miejscu pracy niż inni pracownicy świadczący usługi. Pracownicy służby zdrowia są bardziej narażeni na napaść w miejscu pracy niż policjanci, strażnicy więzienni, pracownicy transportu czy przedstawiciele handlowi.

WZRASTA LICZBA PRZYPADKÓW PRZEMOCY WOBEC MEDYKÓW

Według statystyk Instytutu Higieny pracownicy służby zdrowia zgłosili 48 przypadków przemocy wobec nich w 2019 r., 43 w 2020 r. i 60 w 2021 r., ale według pracowników służby zdrowia i reprezentujących ich związków zawodowych rzeczywiste liczby są znacznie wyższe.

„Przemoc fizyczna, obelgi, obraźliwe słowa, gesty lub inne obraźliwe, bezczelne, prowokacyjne zachowania, które poniżają honor i godność, negatywnie wpływają na zdrowie fizyczne i psychiczne pracowników służby zdrowia.

19.>>

Nowelizacja ustawy przewiduje możliwość odmowy przez medyka udzielenia pacjentowi świadczenia zdrowotnego, jeżeli działania pacjenta zagrażają zdrowiu lub życiu pracownika służby zdrowia

18.>>

Zwiększają one ryzyko zwolnienia chorobowego, zwiększają prawdopodobieństwo wypadków, zmuszają pracowników służby zdrowia do zmiany działalności zawodowej, miejsca pracy i pogarszają klimat psychospołeczny w instytucji. Takie traumatyczne doświadczenia zaburzają między innymi pracę i zdolność koncentracji pracownika służby zdrowia przez kolejne godziny pracy, spowalniają pracę i prowadzą do błędów zawodowych, które mogą mieć bezpośredni wpływ na jakość lub dostępność usług. Wreszcie, pracownicy służby zdrowia, podobnie jak inni pracownicy, mają prawo do bezpiecznych i zdrowych warunków pracy. Pomimo odporności poszczególnych pracowników na sytuacje konfliktowe, deklaruje się brak akceptacji dla lekceważącego i nieodpowiedniego zachowania pacjentów oraz brak tolerancji dla wszelkich form przemocy, w tym przemocy słownej i psychicznej” — napisano w oświadczeniu resortu zdrowia.

NIE PRZEWIDZIANO DODATKOWYCH ŚRODKÓW Z BUDŻETU

Zakłady indywidualnej opieki zdrowotnej, które będą chciały skorzystać z rejestracji obrazu i dźwięku, będą musiały samodzielnie przeznaczyć środki na zakup odpowiedniego sprzętu — wysokość środków będzie uzależniona od rodzaju przewidywanego zakupu sprzętu i jego ilości. Na zakup tych instrumentów nie przewiduje się dodatkowych środków z budżetu państwa i innych państwowych środków pieniężnych.

Mindaugas Kliukas, kierownik Działu Doskonalenia Zawodowego i Szkoleń w Wileńskiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” powiedział, że dzięki kamerom i poprawkom w ustawie, które przewidują, że medyk w konkretnych przypadkach ma prawo odmówić udzielenia pomocy medycznej, pracownicy pogotowia będą czuć się bezpiecznie.

— Nasza praca jest bardzo niebezpieczna i my nie czujemy się

Nagrywanie obrazu i dźwięku w przypadku udzielania świadczeń indywidualnej opieki zdrowotnej nie będzie obowiązkowe

bezpieczni. Dzięki nagraniom zawsze mielibyśmy dowód na to, co naprawdę się wydarzyło. Jest to również przydatne dla samych pacjentów, jeśli na przykład są niezadowoleni z naszej pracy, zawsze jest dowód na to, że zrobiliśmy wszystko we właściwy sposób lub nie we właściwy sposób. Dzięki temu wszystkim będzie lepiej. Ostatnio coraz częściej zdarzają się agresywni pacjenci. A teraz, gdy możemy to sfilmować, będziemy mieć na to dowód. Nasza praca jest bardzo niebezpieczna. To bardzo dobrze, że mamy teraz prawo odmówić pomocy medycznej w konkretnych przypadkach — podkreślił Mindaugas Kliukas.

PRAWO DO ODMOWY UDZIELENIA POMOCY MEDYCZNEJ

W dniu 1 stycznia 2025 r. weszła w życie nowelizacja ustawy o prawach pacjenta i odszkodowaniach za uszczerbek na zdrowiu. Nowelizacja ustawy przewiduje również możliwość odmowy przez osobę wykonującą zawód medyczny udzielenia pacjentowi świadczenia zdrowotnego lub zaprzestania udzielania świadczenia, jeżeli: a. działania pacjenta zagrażają zdrowiu lub życiu pracownika służby zdrowia, innych pracowników służby zdrowia uczestniczących w udzielaniu świadczenia zdro-

wotnego i/lub innych pacjentów; b. niewłaściwe i niestosowne zachowanie pacjenta w zakładzie opieki zdrowotnej lub innym miejscu, w którym pacjentowi mają być świadczone lub są świadczone osobiste usługi opieki zdrowotnej, poniża honor i godność pracownika służby zdrowia oraz zakłóca świadczenie wysokiej jakości opieki zdrowotnej na rzecz pacjenta i/lub innych pacjentów, z wyjątkiem sytuacji, w których niewłaściwe i niestosowne zachowanie wynika ze stanu zdrowia pacjenta i/lub nagłego przypadku medycznego.

Odmówić lub wstrzymać udzielenia pierwszej pomocy medycznej w stanie nagłym można wyłącznie w przypadku, gdy zachodzą oba poniższe warunki: 1) działania pacjenta zagrażają zdrowiu lub życiu pracownika służby zdrowia lub innego pracownika służby zdrowia uczestniczącego w udzielaniu świadczeń zdrowotnych i/lub innych pacjentów oraz 2) wszystkie możliwości likwidacji zagrożenia zostały wyczerpane lub nie są dostępne. Po usunięciu lub ustąpieniu zagrożenia należy niezwłocznie rozpocząć lub kontynuować udzielanie doraźnej pomocy medycznej. ■

Fot. Marian Paluszkievicz

„Złotnik” z Florinusa o swojej pracy: spoty, wojna i pięć kilogramów

Rozmowa z Žilvinasem Leškevičiusem, dyrektorem wileńskiej spółki Florinus, której działalnością jest obrót metalami szlachetnymi, przewalutowanie gotówki i konwersji bankowej a także handel sejfami i diamentami. Główne usługi to certyfikacja monet i instalacja systemów bezpieczeństwa fizycznego.

Aleksander Borowik: Ile obecnie kosztuje uncja złota?

Žilvinas Leškevičius: Cena złota na giełdzie ciągle się zmienia, odnawiając się co sekundę. Zwykle istnieje stała cena „spot”* na giełdzie złota, która odnosi się do aktualnej ceny złota na giełdzie.

Obecnie cena złota inwestycyjnego, o próbie 99,99 proc., na giełdzie za jedną uncję** wynosi 2 559,83 euro, tj. 82,30 euro za jeden gram.

W handlu fizycznym złotem inwestycyjnym, można np. kupić jedną uncję sztabki czystego złota za 2 560 euro. Cena tej sztabki to cena spot na giełdzie powiększona o naszą marżę sprzedażową wynoszącą zaledwie 2,66 proc. Zatem fizyczną sztabkę złota o tej wadze można kupić za 2 628,10 euro.

Ceny na naszej stronie aktualizowane są co trzy minuty — dlatego wraz ze zmianą kursu giełdowego zmienia się również cena sprzedaży produktów inwestycyjnych.

O ile procent w ciągu 10 lat zdrożało złoto?

W ciągu ostatnich 10 lat cena złota wzrosła o 161 proc. Z 980 euro za uncję w styczniu 2015 r. do 2 560 euro za uncję w dniu 7 stycznia 2025 r. Jak widać cena wzrosła ponad dwukrotnie.

Należy jednak zwrócić uwagę nie tylko na wzrost ceny złota w tym okresie, ale także na kwotę pieniędzy inwestora, jaką zaoszczędziłby kupując złoto.

Na przykład, na początku stycznia 2015 r. uncja złota kosztowała 980 euro. Wyobraźcie sobie, że w tamtym czasie wpłaciliście tę kwotę na lokatę bankową i taką samą sumę zainwestowaliście w złoto.

Dzisiaj otrzymalibyście z banku podobną kwotę, jaką zdeponowa-

„Inwestując w złoto nie warto czekać na najniższą możliwą cenę, bo można jej i nie otrzymać” — mówi Žilvinas Leškevičius **Fot. Florinus.lt**

liście, a sprzedając złoto — ponad dwukrotnie zwiększylibyście swoją inwestycję. Dlaczego? Ponieważ złoto nie podlega inflacji i jest jedną z najbezpieczniejszych inwestycji w historii ludzkości.

Wojna na Ukrainie znacząco wpłynęła na rynek złota?

Rzeczywiście, wojna na Ukrainie znacząco wpłynęła na wszystkie rynki finansowe, w tym na złoto. Należy zauważyć, że cena złota inwestycyjnego gwałtownie wzrosła w tym samym czasie, podczas gdy inne klasy aktywów odnotowały spadek. Wojna na Ukrainie jest prawdziwym przykładem tego, jak szybko mogą stracić na wartości inne instrumenty finansowe. Hrywna, narodowa waluta Ukrainy, nie tylko kilkukrotnie straciła na wartości, ale w ogóle nikt jej nie wymieniał, bo nie wierzył, że Ukraina utrzyma się. Jeśli chodzi o złoto, to nie tylko zachowało ono

swoją wartość, ale w takich okresach jego cena jedynie wzrasta.

Ponadto Unia Europejska i kraje G7 nałożyły sankcje na Rosję, w tym zakaz importu rosyjskiego złota, aby zmniejszyć przychody Rosji z jego eksportu. Sankcje te wpłynęły na globalną podaż złota, ponieważ Rosja jest jednym z największych producentów złota na świecie. W efekcie spadła podaż złota na rynkach międzynarodowych, co przyczyniło się do wzrostu popytu i ceny złota.

Skoro cena złota jest obecnie rekordowo wysoka, to ludzie jego więcej kupują czy sprzedają?

Przez ostatnie pięć lat cena złota ciągle rosła, osiągając rekordowe poziomy. Według prognoz największych światowych ekspertów, banków i LBMA (Londyńska Giełda Złota), jego cena w ciągu najbliższych 12 miesięcy wzrośnie o około 10,5 proc.

20.>>

Tak więc złoto jest szansą na zachowanie posiadanego kapitału, zabezpieczenie go przed dewaluacją, dlatego zarówno sprzedaż, jak i kupno złota jest zjawiskiem codziennym.

Oczywiście, ludzie kupują obecnie go więcej, kierując się czynnikami ekonomicznymi, chociaż dobra wiedza w skali globalnej jest niezwykle rzadka. Największe gospodarki świata i Europy stoją w obliczu recesji, rosnącej inflacji, a na oddalonej od nas zaledwie o kilkaset kilometrów Ukrainie trwa wojna. Ponadto wojna na Bliskim Wschodzie, pojawienie się waluty BRICS Azjatyckiej Unii Gospodarczej, która będzie w 60 proc. oparta na złocie, nie zezwala na opadnięcie napięcia na rynku popytu na złoto. Wielu inwestorów, spodziewając się dalszego wzrostu cen złota, nadal skupuje je i z sukcesem inwestuje.

Tylko sprzedajecie złoto czy także skupujecie?

Handlujemy inwestycyjnymi, certyfikowanymi sztabkami o zawartości 99,99 proc. czystego złota o wadze od 1 gr do 12 kg. Ale też je skupujemy. Warto przypomnieć, że oferujemy możliwość inwestycji nie tylko w sztabki, ale również w historyczne i współczesne złote monety. Wiele osób interesuje się numizmatyką i inwestuje w monety, które są inwestycją nie tylko w złoto, ale także w ich rodzaj, jakość, rzadkość i wartość kolekcjonerską. Ponadto oferujemy bezpłatne, osobiste konsultacje dotyczące złota inwestycyjnego i inwestowania w nie. Każdy chętny może się zarejestrować, a my udzielimy bezpłatnej konsultacji na temat produktu ze złota, który chce kupić lub posiadać i sprzedać, wycenimy go i proponujemy cenę.

Czy jest możliwość przechowywania swego „złotego kapitału” w Waszych sejfach i ile to kosztuje?

Oferujemy dwa rodzaje usług magazynowych. Pierwsza — w Wilnie, w magazynie naszej firmy. Obiekt jest monitorowany przez 24 godziny na dobę z zastosowaniem najwyższego

standardu sprzętu zabezpieczającego, w tym najnowszych innowacji i technologii w zakresie bezpieczeństwa. Cena wynajmu tych sejfów zależy od ich rozmiaru i okresu wynajmu. Ceny za wynajęcie najmniejszej skrytki (5x33,5x43 cm) zaczynają się od 6,89 euro miesięcznie.

Druga usługa to nowość w Europie Wschodniej. Klient kupujący produkt online na stronie internetowej Florinus.lt ma teraz możliwość pozostawienia go w naszym magazynie. Korzystając z tej usługi magazynowania, klient może przyjść i odebrać swoje produkty lub dodać do swojego koszyka inwestycyjnego w dowolnym salonie wystawowym Florinus. Może też je nam sprzedać.

Największy zakup w 11-letniej historii Waszej firmy?

Podczas jednego zamówienia sprzedaliśmy 50 kg metali szlachetnych o charakterze inwestycyjnym za kilka milionów euro. Jeśli chodzi o złoto, to najmniejsza sztabka złota waży 1 gram, a największa sprzedana ważyła 1 kilogram.

Pytanie od Czytelników — czy kiedykolwiek można spodziewać się znacznego spadku ceny złota?

Jak już mówiłem, według prognoz rady LBMA, w tym roku cena złota wzrośnie o około 10,5 proc., więc nie ma jeszcze absolutnie żadnych prognoz ekspertów odnośnie spadku ceny. Inwestując w złoto nie warto czekać na najniższą możliwą cenę, bo można jej nie otrzymać. Inwestować w złoto najlepiej jest regularnie, dlatego nie chcemy spekulować na ten temat, opieramy się na prognozach uznanych na całym świecie analityków. Obecnie patrzymy w kierunku nowego 2025 r., ale analitycy są optymistycznie nastawieni co do pozycji złota na rynku.

Rozmawiał
Aleksander Borowik

** Spot oznacza, że transakcja jest realizowana na rynku kasowym, czyli zostanie rozliczona po obecnie obowiązującej cenie, a do jej rozrachunku (czyli faktycznego przeniesienia środków finansowych lub papierów wartościowych między rachunkami kontrahentów) dojdzie najpóźniej w drugim dniu roboczym po jej zawarciu.*

*** 1 uncja złota to 1 oz dla złotych produktów inwestycyjnych i oznacza 1 uncję trojańską (oz), czyli około 31,1 g.* ■

Wojna na Ukrainie znacząco wpłynęła na wszystkie rynki finansowe, w tym na złoto Fot. EPA-ELTA

Klub Seniorów „Złoty Wiek” z Rudomina gościem święta kolędniczego w Wilnie

Klub Seniorów „Złoty Wiek” z Rudomina, na zaproszenie Wandy Mazolewskiej i zespołu seniorów „Kabarecik”, 29 grudnia 2024 r. wziął udział w święcie kolędniczym, które odbyło się w Domu Kultury Polskiej w Wilnie. W spotkaniu kolędniczym, oprócz Klubu Seniorów „Złoty Wiek” i zespołu seniorów „Kabarecik”, uczestniczyli również inni słuchacze Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Wilnie. Podczas tego wydarzenia seniorzy mieli okazję wysłuchać niezwykle ciekawego i informacyjnego wykładu dr. Ryszarda Gaidisa, wykładowcy historii na Uniwersytecie Wileńskim. Tematem wykładu było uzyskanie przez Litwę i Polskę niepodległości po I wojnie światowej.

Po wykładzie głos zabrał ksiądz Józef Makarczyk, franciszkanin i proboszcz parafii pw. Św. Kazimierza w Miednikach. Ksiądz złożył wszystkim świąteczne życzenia i pobłogosławił opłatki, którymi zebrani goście podzielili się, życząc sobie nawzajem spokojnych Świąt Bożego Narodzenia oraz szczęśliwego Nowego Roku. Pobłogosławił również świąteczne potrawy, które zostały przygotowane na spotkanie kolędnicze seniorów.

Następnie nadszedł czas śpiewania kolęd. Gospodarze spotkania, zespół „Kabarecik”, zaśpiewali gościom piękne tradycyjne polskie kolędy. Później wystąpili seniorzy z klubu „Złoty Wiek” z Rudomina, którzy zaprezentowali kilka kolęd ze swojego repertuaru.

W spotkaniu kolędniczym, oprócz Klubu Seniorów „Złoty Wiek” i zespołu seniorów „Kabarecik”, uczestniczyli również inni słuchacze Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Wilnie

Po krótkim koncercie wszyscy zasiedli do suto nakrytego stołu. Na stole znalazły się potrawy przygotowane własnoręcznie przez uczestników spotkania. Dania te wzięły udział w konkursie na najpiękniej udekorowane i najsmaczniejsze potrawy. Komisja konkursowa wyłoniła pięciu laureatów, którzy zostali obdarowani prezentami.

Ryszard Kuźmo, rektor Polskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Wilnie, wręczył dyplomy uznania uczestnikom, którzy pilnie brali udział w pracy uczelni w ciągu roku.

Dyplom otrzymała także Maria Siemanowicz, kierowniczka Klubu Seniorów „Złoty Wiek” w Rudominie.

Przy kawie i różnych pysznościach seniorzy wspólnie śpiewali kolędy, rozmawiali, dzielili się przepisami świątecznych dań i miło spędzali czas.

Na zakończenie spotkania seniorzy z Rudomina zaśpiewali swoją tradycyjną piosenkę „O, jak przyjemnie było razem nam z Wami być”, dziękując za zaproszenie na spotkanie i wspólne kolędowanie.

Inf. i fot. Centrum Kultury w Rudominie

Polka wśród zwycięzców konkursu „Wybory Seniora roku 2024”

8 stycznia ogłoszono zwycięzców prestiżowego konkursu „Wybory Seniora Roku 2024”, organizowanego przez bezpłatny magazyn dla seniorów „60+” we współpracy z magazynem „Savaitė”. Dzięki aktywnemu głosowaniu osób oraz przychylności jury, w kategorii „Odpowiedzialny społecznie roku” (lit. Metų socialiai atsakingas) wyłoniono dwie laureatki:

Polkę Irminę Kalimbet z Wilna oraz Gemę Nemiškienę z Mariampola.

Nagrody dla zwycięzców to voucher na pobyt w sanatorium dla dwóch osób oraz bony na zakupy w dużych centrach handlowych i aptekach. Wybrany senior roku będzie widniał na okładce magazynu „60+”.

Komisję konkursową tworzyli zwyciężczynie konkursu „Metų senjoro rin-

kimai 2022” Zita Joana Jančiauskienė, trener personalny Alanas Dzeranovas, prezenter telewizyjny Ignas Krupavičius, kierownik ds. komunikacji IKI LIETUVA Gintarė Kitovė oraz założycielka marki „60+” Laura Balčiūtė.

Kandydaturę zgłosił członek SKOnSR Dariusz Lewicki. Serdeczne gratulacje zwycięzcom!

Inf. SKOnSR

Wilno odczaruje wierszuliskie przełaje. Powstaną „rekreacyjne mokradła”

Jak zapowiadają władze Wilna, za rok zaniedbany teren w pobliżu Domu Prasy w wileńskiej dzielnicy Wierszuliszki zyska nowe życie. Obszar, który do tej pory pełnił funkcję nieużytku, zostanie przekształcony w nowoczesną i funkcjonalną przestrzeń publiczną, która będzie łączyć w sobie funkcje rekreacyjne, sportowe oraz komunikacyjne.

TERAZ TO GRZĘZAWISKO

Obecnie miejsce to jest zdominowane przez chaotyczną zielenią, pozbawioną pielęgnacji i zagospodarowania. „Po zakończeniu prac na placu, ten teren o powierzchni 1,08 hektara stanie się nowoczesnym terenem rekreacyjnym, który połączy istniejące szlaki piesze i stworzy nowe możliwości wypoczynku” — tłumaczy Laura Joffé, kierowniczka Spółki Rozwijania Wilna (lit. Vilniaus vystymo kompanija). Projekt zakłada budowę ścieżek, które wpiszą się w naturalny krajobraz i istniejące nasadzenia, co ułatwi przemieszczanie się pieszym między ulicami.

W planach coś dla ćwiczących, coś dla dzieci, coś dla psów. Wszystko ma być oświetlone, zapewniając bezpieczeństwo także po zmroku.

Jak zaznacza miasto w swoich przekazach, dużą uwagę poświęcono zachowaniu ekologicznego charakteru terenu — centralnym punktem nowego skweru będzie zrewitalizowane „mokradło”. Za-

sadzone będą wodne rośliny, trzcina, ma być to swoisty lokalny ekosystem.

Przez „mokradła” zostanie przeprowadzona drewniana kładka, która połączy południową i centralną część terenu. Konstrukcja ta będzie pełnić nie tylko funkcję komunikacyjną, ale także rekreacyjną — wyposażona w ławki, stanie się miejscem do odpoczynku i podziwiania natury.

KOSZT INWESTYCJI

Inwestycja, której koszt wynosi 806,6 tys. euro, jest realizowana na zlecenie Administracji Samorządu Miasta Wilna. Dokumentację projektową przygotowała firma UAB Mutuus, natomiast za realizację odpowiada wyłoniona w przetargu UAB Instita. Rozpoczęcie prac budowlanych planowane jest na początek 2025 r., a ich zakończenie przewidziano na początek 2026 r.

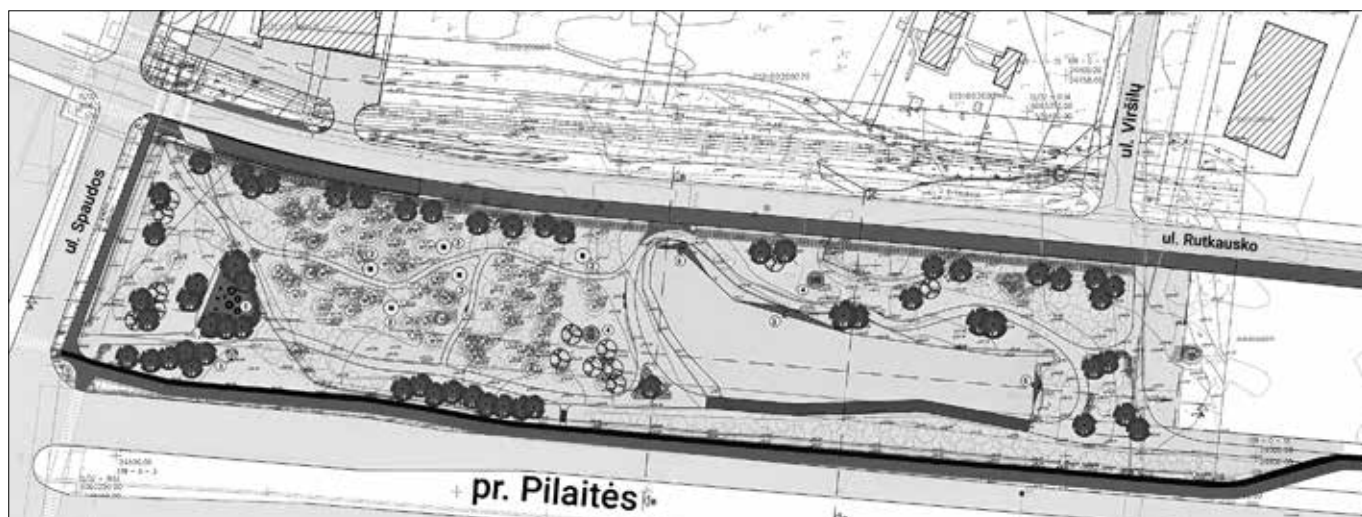
Nowy skwer ma, wedle miasta, stać się symbolem odrodzenia tej części Wilna, oferując mieszkańcom nie tylko funkcjonalną

przestrzeń do spędzania czasu wolnego, ale także miejsce, które zachowa fragment naturalnego krajobrazu w rozwijającym się mieście.

Wierszuliszki, niegdyś podwileńska wioska, przeszły w ostatnich dekadach dynamiczne zmiany, stając się ważnym obszarem mieszkaniowym. Jak podkreślają lokalni mieszkańcy, życie w tej części miasta zmieniało się wraz z postępującą urbanizacją — od czasów, gdy wolny czas spędzano przy pobliskim stawie, aż po współczesność, gdzie popularnym miejscem spotkań stały się galerie handlowe.

Dzielnica mieści się na północnym wschodzie od centrum miasta. Graniczy z Karolinkami, Justyniszkami, Poszyłajciami i Szeszkinia. Znane budynki to m.in. zbudowany w 1986 r. Dom Prasy (w którym swego czasu wydawany był także „Kurier Wileński”) czy kościół pw. bł. Jerzego Matulewicza, wybudowany w 1996 r.

Opr. A.K. na podst. vilnius.lt, inf. wł., KW, mat.pras.

■ Tak mają wyglądać „rekreacyjne mokradła” w zamyśle autorów koncepcji (wizualizacja) Graf. vilnius.lt

Styczeń dopiero się rozpoczął, a już mamy prawie połowę miesiąca! Śniegu do tej pory mieliśmy jak na lekarstwo, czyli bardzo niewiele. Jest jednak nadzieja, że styczeń, jak i luty wywiążą się w końcu ze swojego zadania i uraczą nas prawdziwą zimą. A wówczas? A wtedy będziemy mogli poeksperymentować.

Eksperymenty ze śniegiem

Śnieg jest świetnym materiałem badawczym.

Po zabawie na dworze proponuję wziąć ze sobą do domu trochę śniegu w wiaderku.

• **Do pierwszego** „śniegowego doświadczenia” będą potrzebne: plastikowy kubek, mały słoiczek (np. po koncentracie pomidorowym), tekturowe pudełko (np. po herbacie) oraz różnej wielkości łyżki po to, aby najlepiej i najszybciej nasypać śnieg do każdego z nich. Gdy już śnieg jest nasypany do naczyń, postawcie pojemniki ze śniegiem w ciepłym miejscu, np. pod kaloryferem. Obserwujecie także, co dzieje się z tekturowym pudełkiem?

• **Kiedy już wiecie**, że w cieple śnieg się rozpuszcza i staje się wodą — sprawdźcie, co się stanie, gdy wodę wystawicie na mróz? Kubek z wodą (plastikowy, nie szklany) wystawicie np. na balkon na mróz. Jeśli na dworze temperatura jest dodatnia, możecie kubek z wodą wstawić do zamrażarki. Co tym razem stanie się z wodą?

• **Lód**, oczywiście, także może zmienić stan skupienia.

Przebieg doświadczenia: z podgrzanego

lodu otrzymamy wodę, która przy dalszym podgrzewaniu zamienia się... w parę wodną.

• **Co dzieje się z lodem** wrzuconym do chłodnej wody?

Przebieg doświadczenia: zamrożone kostki lodu wrzucacie do miski z chłodną wodą. Co się dzieje? Lód... pływa.

A dlaczego? Lód pływa po wodzie, ponieważ ma mniejszą gęstość niż woda. Gęstość w tym przypadku oznacza, ile waży ta sama objętość. Szklanka wody będzie cięższa niż taka sama szklanka lodu! Woda zamarzając rozszerza się — stąd nie zamrażamy wody w szklanych pojemnikach, gdyż mogą one pęknąć. Czyli — waga zostaje ta sama, ale objętość większa. Dlatego też nieotynkowane ściany z cegieł po wielu zimach zaczynają się kruszyć. Do szczelin trafia woda, która zamarza, rozsadza ścianę i... tak w kółko!

ALE DOWCIP!

— Antku, podejdź do mapy i pokaż na niej Amerykę — zwraca się nauczycielka do ucznia.
Chłopiec posłusznie wykonuje polecenie.
— Bardzo dobrze, możesz usiąść — mówi pani. — A wy, dzieci, powiedzcie mi, kto odkrył Amerykę?
— Antek! — odpowiada klasa.

Dobre pytanie. Jak długo po czymś kichnięciu możemy od tego kogoś złapać wirusa?

Zgodnie z tym, co mówi profesor Ron Eccles, kiedy ktoś kicha, kropelki zawierające wirusy rozpylają się w powietrzu na małą odległość i pozostają tam zaledwie kilka sekund. Jeśli w tym czasie trafią do naszych oczu lub nosa, to właściwie jesteśmy od razu zarażeni. Istnieje jeszcze jeden możliwy sposób złapania wirusa, choć nie tak natychmiastowego: niektóre cząsteczki przez kilka godzin po kichnięciu utrzymują się w powietrzu w postaci aerozolu. I choć nie grozi nam za ich pośrednictwem przeziębienie, możemy w ten sposób zarazić się wirusem grypy.

Książka to dobry i wierny przyjaciel

„Jak skrzat Jagódka oswajał zimę”
autorstwa Ewy Stadtmüller

Skrzat Jagódka mieszka w przytulnym domku w lesie. Wciąż jest czymś zajęty: a to dwóch przyjaciół nagle się pokłóci i godzić ich trzeba, a to nuda dokuczy i lekarstwo na nią musi się znaleźć, a to śnieg spadnie niespodziewanie i zima u progu stoi. Jagódka

ma sporo pracy, a że to skrzat ciekawski i skory do pomocy, wszędzie go pełno.

Zimowe zabawy z rękawiczką

RZUTY DO KOSZA

Jeden z uczestników zabawy staje przed pozostałymi. Z wyciągniętych przed siebie rąk tworzy koło — „kosz”. Każdy zawodnik ma po jednym rzucie do tak utworzonego „kosza”. Po pierwszej kolejce następuje zmiana „kosza”. Robi następny zawodnik, potem następny i tak aż do ostatniego gracza. Konkurs wygrywa ten, kto ma więcej trafień.

Coca-cola — zapomniane fakty

Coca-Cola została wynaleziona przez **J. S. Pemberton**a, aptekarza z Atlanty, **w 1886 roku** jako środek medyczny. Był to jego drugi napój bazujący na liściach koki i orzechach koli. W roku premiery sprzedawano zaledwie **9 butelek**

dziennie, ale 26 lat później zyski ze sprzedaży osiągnęły **50 milionów dolarów**. W 2004 roku wyniosły już **4,85 miliarda** dolarów. Pierwsza reklama Coca-Coli ukazała się **29 maja 1886 roku** w gazecie „The Atlanta Journal”. Obecnie około 94 proc. populacji na świecie rozpoznaje tę markę. Napój w puszkach pojawił się dopiero **w 1955 roku**. Bez barwników Coca-Cola miałaby naturalny zielony kolor.

Kiedy w Chinach rozpoczęto sprzedaż Coca-Coli, jej nazwę zapisano znakami, które fonetycznie przypominały „Coca-Cola”. Niestety, ich zna-

czenie tłumaczono jako „ugryź woskową ropuchę”, co nie sprzyjało sukcesowi sprzedaży.

Receptura Coca-Coli jest jednym z najlepiej strzeżonych sekretów — zna ją tylko kilka osób na świecie.

Koncentrat produkowany jest w siedzibie głównej firmy, a następnie rozsyłany do innych oddziałów.

Kopia oryginalnej receptury przechowywana jest w skrytce SunTrust Bank w Atlancie.

Coca-Cola znajduje też nietypowe zastosowania: skutecznie usuwa rdzę, czyści srebro i eliminuje robaki.

Polski poeta **Adam Ważyk** w okresie socrealizmu poświęcił Coca-Coli wiersz. Firma była wielokrotnie oskarżana o łamanie praw człowieka, m.in. w Kolumbii, Indiach i Turcji.

Coca-cola ma niewielkie wartości odżywcze. To znaczy, że ją pijąc, nie będziemy wzmacniali swojego ciała i umysłu, a w najlepszym wypad-

ku go nie uszkadzali. Zatem lepszą alternatywą są naturalne soki. Mają wszystko to, co trzeba, a do tego nie muszą być barwione na ciemny kolor!

Tradycyjne domowe pierogi ruskie

Wiesława Lewandowska

autorka bloga kulinarnego
„Dom pełen mięty”

Pierogi ruskie, nadziane ugotowanymi ziemniakami z dodatkiem sera, cebuli przesmażonej, doprawione pieprzem i solą, są bardzo smaczne, często goszczą na moim stole. Robię je od lat tak samo. Ziemniaków przeważnie gotuję więcej poprzedniego dnia, wtedy pierogi są szybciej zrobione. Pyszne też są odsmażone.

Składniki na ciasto na pierogi:

- 3 szklanki mąki pszennej • 2 łyżki oleju
- 1/4 szklanki wrzącej wody • 1/2 łyżeczki soli • około 3/4 szklanki zimnej wody • mąka do podsypywania

Składniki nadzienia do pierogów:

- 400 g ugotowanych ziemniaków • 300 g sera półtłustego białego • 1 cebula
- sól • pieprz

Okrasa:

- 2 cebule • tłuszcz

Wykonanie:

Mąkę przesiać do miski, dodać sól, w środku zrobić dołek i wlać wrzącą wodę, wymieszać i na chwilę zostawić. Do mąki dodać olej i wyrabiać ciasto dłonią dolewając po trochu wody. Wody dać tyle, aby ciasto

Fot. autorka

było miękkie i elastyczne, musi też odchodzić od ręki. Zostawić ciasto przykryte na kilka minut, aby odpoczęło. Przygotować nadzienie: ugotowane zimne ziemniaki razem z serem przetrzeć przez przecierak do ziemniaków lub dobrze ugnieść ubijakiem do ziemniaków. Można też zmielić ziemniaki w maszynce do mięsa. Cebulę pokroić w drobną kostkę i poddusić na maśle, lub oleju. Ziemniaki połączyć z serem i cebulą, doprawić na ostro pieprzem, solą, dobrze wymieszać. Ja

od razu robię kulki z nadzieniem, trochę większe niż włoski orzech, wtedy szybciej nadziewa się pierogi. Ciasto na pierogi podzielić na trzy części, każdą rozwałkować cienko, delikatnie podsypując mąką, wycinać kółka, włożyć nadzienie i zlepić. W dużym garnku zagotować wodę, lekko ją osolić i na wrzącą wrzucać pierogi, gdy wypłyną zmniejszyć grzanie i wolno gotować 4-5 minut. Gorące wyjmować na talerz. Cebulę pokroić w piórka i przesmażyć na złoto, a następnie polać pierogi. ■

Pyszny i aromatyczny polski kapuśniak

Kapuśniak z kiszonej kapusty to jedna z najlepszych polskich zup, ulubiona zupa mojego męża, dlatego bardzo często ją gotuję, szczególnie jesienią i zimą. Zupa smaczna, treściwa, rozgrzewająca i zdrowa, a najlepsza z własnoręcznie ukiszonej kapusty. Kapuśniak zawsze gotuję na wieprzowych żeberkach, lub nawet kościach. Uważam, że jest wtedy najlepszy, ale można ugotować go też na drobiu.

Składniki:

- 500 g żeberek chudych • 500 g kapusty kiszonej • 500 g ziemniaków • 1 marchew • 1 cebula • 1 pietruszka • kawałek selera • 1 liść laurowy • 2 ziela angielskie • 1/2 łyżeczki cukru • sól • pieprz • 1 łyżeczka majeranku • 1 łyżka mąki • 1 łyżka smalcu

Wykonanie:

Żeberka umyć, pokroić na mniejsze kawałki, zalać litrem wody, zgotować, zebrać szumowiny, zmniejszyć grzanie i wolno gotować pół godziny. Obrac włoszczyznę, dodać do wywaru razem z listkiem laurowym, zieleniem angielskim, trochę osolić i goto-

Fot. autorka

wać wolno 15 minut. Dodać kapustę kiszoną i cukier (cukier wydobywa smak), dodają ją do zupy razem z sosem, ale jeśli kupujemy kapustę, to lepiej ją spróbować. Ziemniaki obrać, umyć, pokroić w kostkę, zalać wodą, trochę osolić i ugotować. Ugotowane ziemniaki dodać do kapuśniaku, jeśli jest gęsty — dolać trochę wody, w której gotowały się ziemniaki. Na patelni rozpuścić smalec, dodać pokrojoną w kostkę cebulę, obsmażyć ją na złoto, przełożyć bez tłuszczu do zupy, a na tłuszcz wsypać mąkę i zrobić zasmażkę, dolać trochę zupy i całość wlać do kapuśniaku. Doprawić do smaku zupę solą, pieprzem i majerankiem. Można dodać trochę podsmażonego, pokrojonego w kostkę boczku lub kielbasy. ■

Krzyżówka

Kufel - piwko, lampka - ?		Iluzja, urojenie	Buty dla alpinisty	Ziemna fortyfikacja		Miękki i mały w łóżeczku		Rodzaj małej praski
Stolica stanu Massachusetts				Kraje Wschodu	5			
Urzędniczy lokal		10		Pospolity minerał				
Nad nim Toronto						Fonsi lub Figo		Storża, królowa
Loty na mamucie				Lud, pospólstwo				
6			3		16	Powab, czar Dopływ Dunajca		13
Element schodów Małoletni król		Podstęp Zagłoby, wybieg	Bra-zylijski piłkarz	Biała na piwie w kufiu				
				Marzy o nim aktor				
Rydz, borowik lub maślak	Imię dla Ukrainki	Coś, co hamuje ruch		Cezary, bohater powieści Żeromskiego		Ekberg, Lipnicka i Werner		Było kiedyś zieloną trawą
Ma dwa kadłuby			1	Grała Marusię Ogoniok				
						Norbert Dudziuk, polski raper		Model Renault, Skody
Rodzaj dźwigni				Waluta Iraku lub Tunezji				15
				1000 kg węgla				
Swank, amer. aktorka		Drobna część złotego	Połączenie np. gruntów	Mikstura od kaszlu				
						Nagrada bywa orderem		Graniczy z Florydą, Georgią
18								
Cierpiało po Hiroszimie Dziedzina, sfera działania		Kraj z jeziorem Niasa	17	... swoje, baba swoje Odretwienie, marazm		7		12
Polski aktor, piosenkarz						Kopalny przodek słonia		Pokarm dla papug
				Odczucie w ustach				
Szczyt Tatr Rzadkie imię ż.			11			Duża rzeka Niemiec		2
				Capote, pisarz amer.				
8					14			
Indyjska wyżyna Firmowe - lokal		Kiedyś wzywały na wojnę				Łatwo się rozciąga		
				 Istota wody", film				
			9					4

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z 9-10 STYCZNIA

Poziomo: MOSTEK - AZORY - STATOIL - TONER - CHINY - MISTRZ - EXPRESS - SMOLEŃ - ROLKA - IDIOM - BARBAKAN - SZALA - CZARA - CYLINDER - TEKSAS - ZEBU - ŻURAW - LAKMUS - ETYKA - ŻEBRO - KANAPA - PRECJOZA - PIACH - SOPRAN - HART - AUTO - POLON - KELNER - TYKA - MOWA

Pionowo: KOSTIUM - ASCETA - EPILOG - STOS - OKRZYK - KOBRA - TANTAL - BALSAM - RECHOT - ETER - EMALIA - UKOCHANY - KORZEŃ - KANSAS - KOSTKA - WALC - PRINCE - ŻELAZO - HEROD - ZRZUT - NAPALM - TONI - ELIZA - ERYKA - RUNO - NISKO - RYBAK - PŁATEW - DYBY - SAMBA - UWAGA - NORA

Hasło: Końcowa przymiarka

Uśmiechnij się!

– Dlaczego nie jesteście już razem?
Mówiłaś przecież, że coś was łączy.
– Ale już to wydaliliśmy...

Stary, jak często się zmienia olej?

– Nie wiem, ale szwagier zmienia co dwa lata.

– Raz na dwa lata!? A czym on jeździ?

– Niczym, ma smażalnię przy dworcu.

Zanim zaczniesz narzekać, że hamburgery wyglądają lepiej w reklamach niż na żywo, najpierw spójrz na swoje zdjęcie profilowe na Facebooku a potem w lustro.

Na jednej wyspie stoi czterech mężczyzn w różnym wieku. Na sąsiedniej wyspie opala się naga dziewczyna.

– Płyniemy do niej! – woła dwudziestolatek.

– Najpierw trzeba zrobić tratwę! – radzi trzydziestolatek.

– Lepiej by zorganizować solidną łódkę! – poprawia go czterdziestolatek.

– Po co płynąć? Przecież stąd też widać! – mówi pięćdziesięciolatek.

– Ty jesteś bardziej łysy niż ja – mówi Jarek Markowi.

– Jak to? Przecież obaj nie mamy ani jednego włosa.

– Racja. Ale ty masz większą głowę.

Mąż wyjeżdża w delegację. Żona mówi mu na pożegnanie:

– Pamiętaj, nie wydawaj pieniędzy na rzeczy, które masz w domu za darmo.

Stany Zjednoczone. Rozpoczyna się otwarcie nowych torów kolejowych. Wódz Indian przystrojony w odświętny strój stoi na środku tych torów. Nagle nadjeżdża pociąg i gwiżdże, ale Indianin dalej stoi. Pociąg uderza w niego. Nagle Indianin budzi się. Przy ogniu gwiżdże czajnik, a wódz zrywa się z łóżka i zaczyna walić w ten czajnik. Żona go pyta:

– Co ty robisz, to przecież nowy czajnik!

– Zabić, póki małe, zabić, póki małe!

– odpowiada Indianin.

Zaokrąglenie cen: gdzie i dlaczego od maja zapłacimy drożej?

Honorata Adamowicz

Od 1 maja w przypadku płatności gotówkowych ostateczna kwota zakupu będzie zaokrąglana w górę do najbliższej wielokrotności pięciu centów. Kwota kończąca się na jednym lub dwóch centach, sześciu lub siedmiu centach zostanie zaokrąglona w dół do zera lub pięciu centów, a w przypadku kwot kończących się na trzech i czterech centach lub na ośmiu lub dziewięciu centach zostanie zaokrąglona w górę do pięciu lub dziesięciu centów.

Rūta Vainienė, szefowa Litewskiego Stowarzyszenia Firm Handlowych zaznaczyła, że zaokrąglenie cen nie spowoduje skoku cen w sklepach, tymczasem Airinas Jermolajevs, szef Litewskiego Stowarzyszenia Drobnych Przedsiębiorców i Handlowców twierdzi, że ceny na rynkach nieznacznie, ale wzrosną.

„HANDLOWCY SĄ GOTOWI”

— Handlowcy są gotowi. Kasy fiskalne wykonają całą matematykę, arytmetykę i są już zaprogramowane zgodnie z zasadami, które zostały już przyjęte w prawie. Kasy fiskalne zrobią to wszystko prawidłowo. Oznacza to, że handlowcy nie będą musieli zaokrąglać — mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Rūta Vainienė.

W marcu ubiegłego roku Sejm przyjął ustawę o zaokrąglaniu kwot rozliczeń gotówkowych, która wejdzie w życie od maja tego roku — płacąc za zakupy gotówką ostateczna kwota koszyka zakupów będzie zaokrąglona, tym samym stopniowo wycofuje się z użycia monety o nominałach jeden i dwa centy.

— To, co nie zostało jeszcze zrobione i pozostaje zadaniem, ale musi zostać wykonane jak najszybciej, to dostarczenie informacji społeczeństwu. Aby ludzie wiedzieli, że takie zaokrąglenie będzie miało miejsce i w jaki sposób to nastąpi, mamy nadzieję, że Bank Litwy już wkrótce udzieli dokładnej

Wkrótce podczas rozliczeń gotówkowych kwota zakupu zostanie zaokrąglona. Pytamy ekspertów, jak to może wpłynąć na ceny.

informacji. Mamy także nadzieję, że podzieli się informacjami audio-video na temat tego działania i udostępni materiały wizualne, aby handlowcy mogli je pokazać klientom w swoich punktach sprzedaży. Tak, by byli oni jak najbardziej świadomi i by kasjerzy nie musieli tłumaczyć, dlaczego kwota została zaokrąglona. Jeśli kasjerzy będą musieli to wszystkim wyjaśniać, zajmie to bardzo dużo czasu, a wyjaśnianie prawa nie jest zadaniem kasjerów. To zaokrąglenie nie ma nic wspólnego z cenami, ceny na półkach na pewno się nie zmienią. Zaokrąglenie dotknie kwoty do zapłaty za wszystkie zakupy i tylko w przypadku płatności gotówką — podkreśla Vainienė.

„NA RYNKACH BĘDZIE DROŻEJ”

Tymczasem, Airinas Jermolajevs w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” mówi, że drobni handlowcy na pewno podniosą ceny.

— W centrach handlowych to być może i nie będzie miało wpływu na ostateczną cenę, ale na rynkach niewiele, ale na pewno będzie drożej. Już teraz drobni handlowcy nie mają prawie żadnych

zysków, a od 1 maja jeszcze będą musieli zmienić kasy, z których najtańsza kosztuje 800 euro. Więc na pewno będą zaokrąglać na swoją korzyść — podkreśla szef Litewskiego Stowarzyszenia Drobnych Przedsiębiorców i Handlowców.

CO Z MONETAMI?

Według Banku Litwy głównym celem zaokrąglania jest zmniejszenie kosztów korzystania z gotówki dla obywateli, przedsiębiorstw i państwa, zmniejszenie wpływu gotówki na środowisko i uczynienie płatności wygodniejszymi.

Monety nie zostaną wycofane z obiegu i nadal będzie można nimi płacić. Zaokrąglenia nie będą stosowane w przypadku płatności bezgotówkowych, wymiany walut, przelewów gotówkowych, wpłat i wypłat.

Według Banku Litwy, od czasu wprowadzenia euro w 2015 r. wartość utraconych na Litwie monet o nominałach jeden i dwa eurocenty wynosi ponad 2 mln euro.

TVP
WILNO

Planowane zaokrąglenie cen może wpłynąć na zdrożenie towarów na rynkach
| Fot. Marian Paluszkiwicz

Zima łagodna nie znaczy bezpieczna: ekspert apeluje o zachowanie ostrożności

Honorata Adamowicz

Statystyki te zostały ujawnione w reprezentatywnym badaniu populacji kraju zleconym przez spółkę ubezpieczeniową Lietuvos draudimas. Igoris Lukaševas, szef działu dyspozytorni i służby brygadowej Pogotowia Ratunkowego w Wilnie zaznaczył, że do poślizgnięć najczęściej dochodzi w styczniu i lutym, dlatego bardzo ważne jest, aby podczas mroźnej pogody, kiedy jest ślisko, zachować ostrożność.

ŁUDZIE SĄ BARDZIEJ OSTROŻNI

— Teraz, gdy mamy takie zimy, rzadziej dochodzi do nieszczęśliwych wypadków, ale gdy nagle mamy za oknem mróz, a na drogach ślizgawki, to też od razu zwiększa się liczba wypadków. Nie powiedziałbym, że ludzie masowo się przewracają i coś sobie łamią. Zauważyłem, że teraz ludzie zachowują się ostrożniej, co bardzo cieszy. Ale to wcale nie oznacza, że nie ma nieszczęśliwych wypadków z udziałem pieszych. Ludzie upadają dosyć często, tylko nie zawsze zwracają się do medyków. Gdy na drogach jest ślisko, wzrasta też liczba wypadków z udziałem pojazdów — mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Igoris Lukaševas.

Według badania, ponad połowa populacji doznała różnego stopnia obrażeń spowodowanych lodem, błotem i śliską nawierzchnią podczas zimnych pór roku, w tym późną jesienią i wczesną wiosną. 12 proc. respondentów stwierdziło, że doznało co najmniej jednego urazu, który wymagał pomocy medycznej, a 3 proc. musiało udać się do lekarza więcej niż raz z powodu urazów. Tymczasem 39 proc. ankietowanych stwierdziło, że doznało drobnych siniaków i leczyło się samodzielnie.

Mimo że tegoroczna zima jest łagodna, oblodzone chodniki nadal pozostają niebezpieczne. Jedna na dwie osoby w kraju poślizgnęła się podczas zimnej pory roku i w rezultacie doznała siniaka lub poważnego urazu.

Do poślizgnięć najczęściej dochodzi w styczniu i lutym, dlatego bardzo ważne jest, aby podczas mroźnej pogody, kiedy jest ślisko, zachować ostrożność **Fot. Marian Paluszkiewicz**

JAK SOBIE POMÓC W RAZIE WYPADKU

— Żeby tych wypadków było jak najmniej, to przede wszystkim sami ludzie muszą być odpowiedzialni, zwłaszcza w starszym wieku, ponieważ ich reakcja już jest słabsza, a złamania dużo dłużej się goją. Jeżeli widzimy, że na ulicy jest ślizgawka, to jeżeli nigdzie obowiązkowo nie trzeba wychodzić, najlepiej jest pozostać w domu — zwłaszcza jeżeli jest to osoba w podeszłym wieku. Jeżeli już doszło do upadku i czujemy, że możemy mieć złamane kończyny, to należy się starać jak najmniej poruszać i w miejscu złamania trzymać łód oraz od razu wezwać pomoc. Natomiast jeżeli mamy otwarte złamanie, to najważniejsze jest powstrzymanie krwawienia — radzi przedstawiciel Pogotowia Ratunkowego w Wilnie.

Według przeprowadzonej ankiety, kończynami najbardziej dotkniętymi poślizgnięciami są dłonie i stopy: 27 proc. respondentów stwierdziło, że ich stopy zostały zranione, a 22 proc. przy-

znało, że ich dłonie zostały posiniaczone lub zranione. Pośladki są rzadziej narażone (21 proc.), a plecy jeszcze rzadziej (12 proc.).

STYCZEŃ I LUTY TO MIESIĄCE SZCZEGÓLNIE „TRAUMATYCZNE”

Według danych Lietuvos draudimas styczeń i luty ubiegłego roku były szczególnie „traumatyczne”. W styczniu 2024 r. liczba zarejestrowanych incydentów wzrosła o 39 proc., a w lutym o 11 proc. w porównaniu z analogicznymi miesiącami poprzedniego roku. W ciągu ostatnich dwóch lat dominowały incydenty związane ze stłuczeniami i wstrząsami mózgu, w 2024 i 2023 r. zarejestrowano 880 takich incydentów. Najwyższe kwoty roszczeń z tytułu urazów wypłacono za złamanie lub zwichnięcie kości.

Według danych spółki, najwyższe roszczenie wypłacone w ostatnich latach wyniosło 3 300 euro, gdy poślizgnięcie spowodowało złamanie czaszki i różne zwichnięcia. ■

6.45 Studio Wilno
7.05 „Różowy stół odkrywa świat”
7.15 S. anim. „Agatka”
7.25 Tyci encyklopedia Bzyka
7.30 Pięknie przypawiona
7.50 Przepis dnia
7.55 Moc ziół
8.05 Niejadki i inne przypadki
8.20 Zakochaj się w Polsce
8.45 Klub u redaktorów
9.35 S. „Sześć siostr”
10.30 Gra słów
10.55 Słownik polsko@polski
11.20 Różowy Stół odkrywa świat
11.35 Baśnie i bajki polskie
12.05 S. „Lepsza połowa”
13.00 Info Wilno
13.05 Najlepsze programy TVP Wilno
13.25 Panorama litewska
13.35 Z gwiazdą przez świat
14.20 „Operacja „Gryf” film dok.
15.25 „Czy ja dobrze rozumiem?”
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 Różowy Stół odkrywa świat
17.20 S. anim. „Agatka”
17.30 Baśnie i bajki polskie
17.45 S. „Blondynka”
18.30 Z miłości do miejsca, z miłości do tańca
18.45 Strona po stronie
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.35 Niezwykłe miejsca
19.40 S. „M jak miłość”
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.05 S. „Korona królów. Jagiellonowie”

21.55 Tamte lata, tamte dni
22.20 Zakochaj się w Polsce
22.45 Tygiel
23.05 Na sygnale
23.55 Info Wilno
00.10 Studio Wilno
00.30 Z miłości do miejsca, z miłości do tańca
00.45 Strona po stronie

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Dzień dobry Litwo
6.30, **7.00**, **7.30**, **8.00**, **8.30** Wiadomości
9.00 S. „Policja kryminalna w Lipsku”
9.50 S. „Krzyk o pomoc”
10.40 S. „Dzielnica 31”
11.30 S. „Ostatni ślad Berlina”
12.15 „Sportowe chwile z LRT”
12.30 Kto i dlaczego?
13.00 „Anthony Bourdain. Części nieznane”
13.45 Euromaxx
14.00, **15.00**, **16.00**, **16.30** Wiadomości
14.20, **15.15** Dzień dobry Litwo
16.20 S. „Szczęśliwego nowego roku”
17.10 S. „Dziedzictwo”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Godzina jest ważna
19.30 „(Nie)emigranci”
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Nierozwiązane kontrowersje historyczne”
22.30 „Wiadomości rowerowe”
23.00 S. „ Fargo”
23.50 S. „Anthony Bourdain. Części nieznane”

6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 S. „Jesteś dla mnie najpiękniejsza”
8.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00 S. „Krwa-

we kwiaty”
12.00 „Pierwsze randki”
13.00 Pani chłopka
14.00 S. „Moja mała”
15.00 S. „List pożegnalny”
16.00 Kto tu jest?
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 KK2
20.00 Będzie wszystkiego
21.00 S. „Poważne sprawy”
21.30 Wiadomości
22.30 „Zwarcie” thriller
00.20 S. „S.W.A.T”

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.05 Historie rzeczy
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 Forum LRT
8.30 Wiara i życie
9.00 Dzień dobry, Litwa
11.30 Co jest lepsze, sąsiedzie?
12.00 S. dok. „Sztuka rzemiosła”
12.50 Wizjonerzy
13.00 „Odblaski”
13.30 Spacerzy
14.00 Dodajmy czadu!
15.05 Tutaj teraz?!
15.35 S. „Dzielnica 31”
16.20 S. „Heartland”
17.05 Euromaxx
17.20 Dzień dobry, Litwo
18.55 Koszykówka. Puchar Europy. „7BetLietkabelis” – „Walencji”
21.00 S. „Niezwyciężony”
21.30 „Homo sovieticus” film dok.
22.40 Legendy
23.35 Dzień Kultury

6.00 Program kulinarny
6.30 S. „Córka ambasadora”
7.30 „Rekiny”
9.00 S. „Dron”
10.00 S. „W wirze miłości”
11.00 S. „Marzenia o wolności”
12.00 S. „Szukam córki”

14.00 S. „Kopalnie pasji”
15.00 S. anim. „Simpsonowie”
16.00 TV3 wiadomości
16.30 TV Pomoc
18.30 TV3 wiadomości
19.30 „Gwiazdki gwiazd”
21.00 S. „Ludzie śmieci”
21.30 Wieczorne wiadomości TV3
22.20 TV3 sport
22.30 „Pod ścianą” dramat
00.50 „Dakaras 2025”

6.00 „Zasady mojej kuchni”
7.20 S. „Wyzwanie”
8.25 S. „Wojny glin. Kijów”
9.30 S. „C.O.D.E.”
10.30 S. „Mentalista”
11.30 S. „CSI. Miami”
12.30 S. „Świeża krew”
13.30 „Zasady mojej kuchni”
15.00 S. „Pod pokładem”
16.00 S. „C.O.D.E.”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 „Ale numer!”
19.30 Program sportowy
20.00 S. „911”
21.00 „Wspaniały” komedia
23.25 „Ong Bak 3” film fab.

5.30 Nowy dzień
6.00 S. „Stary”
7.30 Pyszne życie
8.00 S. dok. „Poświęcić wszystko”
9.00 S. „Bez ciebie”
10.00 S. „Aby ocalić Verę”
11.00 S. „Stary”
12.30 Kociół litewski
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
15.00 S. „Prowincjonalny detektyw”
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 Litwa na żywo

17.00 S. „Ma na imię Kozaim”
18.00 Reporter
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.18 Sport. Pogoda
20.20 S. „Poświęć wszystko”
21.25 S. „Aby ocalić Verę”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Litwa na żywo
23.30 S. „Historia jednego przestępstwa”
00.30 S. „Prowincjonalny detektyw”

6.05 S. „CSI kryminaliści”
7.45 S. „Cobra 11”
8.35 „Ostrożnie – rodzina!”
9.00 „Egązas dugnas”
9.30 „Magazy nowe wojny”
10.00 „Wojny gangów”
11.00 „Semafor”
12.00 „Mistrz kulinarny”
13.00 „Powrót do natury”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „Jak pies z gliną”
16.00 S. „CSI kryminaliści”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 „Semafor”
20.00 „Dakaras 2025”
21.00 „Człowiek prezydenta 2” dramat
23.00 „Dakararama”
00.00 „Arbitraż” dramat

6.00 S. „Niewinni”
7.00 S. „Bądź ze mną”
8.00 S. „Ślepa”
9.00 S. „Yargi”
10.00 S. „Nowy Amsterdam”
11.00 S. „Einstein”
12.00 S. „Straż Pożarna w Chicago”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Niezapomniany”
15.00 S. „Anupamaa”
16.30 S. „Obiecany”

17.00 S. „Dziki”
17.30 S. „Ślepa”
18.00 S. „Jednostka Badawcza”
19.00 S. „Straż Pożarna w Chicago”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „Zimne Doliny. Krew”
22.55 „Alex Hugo,”
00.50 „Czerwona komnata”

06.10 S. „Akcja 38”
06.55 „Info Poranek w tym: Serwis Info i Pogoda Info”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze”
08.30 „Kościoł z bliska”
09.00 S. „Alternatywy 4”
10.05 S. „Ranczo”
11.00 S. „Komisarz Alex”
11.50 S. „Ojciec Mateusz”
12.35 S. „Królowie”
13.10 „Agrobiznes”
13.35 „Magazyn Rolniczy”
13.55 „Kanada sztuka przetrwania na dzikiej północy” film dok.
15.00 S. „Wichrowe wzgórze”
15.55 „Jaka to melodia?”
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Jaka to melodia?”
18.55 „Klan”
19.25 „Reporterzy”
19.45 S. „Akcja 38”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.30 S. „Królowie”
22.05 S. Dok. „Narodziny nazizmu”
23.10 „Opowieści oficerów śledczych”
00.15 „Człowiek z żelaza” dramat

07.05 „Afisz kulturalny”
07.55 „Czy ja dobrze rozumiem?”
08.35 „Podróże z historią”
09.20 „Poczet świętów polskich”
10.00 S. „Lalka”
11.25 „Sceny nocne” film fab.
13.30 „Portrety”
15.20 „Wydarzenie aktualne”
16.00 „Nocne ptaki” film TVP
17.25 S. „Lalka”
18.55 „Tygodnik Kulturalny”
19.50 „Stanisław Syrewicz odmieniany przez los” film dok.
21.00 „Przypadek Klary” spektakl.
22.55 „Mrożony pepermint” film obycz.
00.40 „30 lat wy mówek” film dok.

07.00 „Panorama”
07.35 „Pożyteczni.pl”
08.00 „Kuchenne recepty”
08.30 „Pytanie na śniadanie”
12.10 „Nad Niemnem. Za wschodnią granicą”
12.30 S. „Barwy szczęścia”
13.00 „Gość Poranka”
13.25 S. „Ranczo”
15.15 „Tygodnik Kulturalny”
16.00 „Zagadki zwierzogromadki”
16.10 „Zwierzątki Czytaki”
16.30 „Program informacyjny 14.30”
17.00 „Korona królów. Jagiellonowie”
17.30 S. „Barwy szczęścia”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Gra słów. Krzyżówka”
18.50 „Teleexpress Extra”
19.15 „OKO NA

WSCHÓD”
19.45 „Panorama”
20.10 „W obiektywie Polonii”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 S. „Ojciec Mateusz”
23.15 „Irena Santor. Magiczny jeden krok” film dok.
00.10 „Panorama

08.05 „Był taki dzień”
08.10 „Spór o historię”
08.40 „Flesz historii”
08.55 „Rzecz Polska”
09.10 S. „Czas honoru”
09.55 „W kotle historii”
10.20 „Historia Polski”
11.10 „Polacy na ratunek Żydom”
11.25 „Encyklopedia II wojny światowej”
11.45 „Nieznane twarze historii”
12.20 „Zdobycy Karpat”
12.40 „Słownik polsko@polski”
13.10 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
13.15 S. „U Pana Boga w ogródku”
14.00 „Wyżej niż Himalaje”
14.45 S. dok. „Dzika kraina”
15.35 S. dok. „Wszystkie kolory świata”
16.30 S. „Korona królów”
16.55 „Galicja. Miasta i ludzie”
17.20 „Sensacje XX wieku”
18.05 „Polskie 100 lat”
18.35 „Obóz Płaszów”
19.15 „Było, nie minęło”
19.40 „Daremną misją. Opowieść Jana Karskiego. Kozielskiego” film dok.
20.15 S. „Czas honoru”
21.05 „Janine”
22.10 „Pan Tadeusz” dramat
00.35 „Józef Mackiewicz. W poszukiwaniu prawdy” film dok.

00.25 „Moja Fatima”
01.00 „Słowo życia”
01.05 „Świat w obrazach”
01.10 „Informacje dnia”
01.30 „XX Rajd Katyński”
01.55 „Poczet Wielkich Polaków”
02.00 „Anioł Pański”
02.05 „Ma się rozumieć”
02.15 „Rozmowy niedokończone”
03.25 „Święty na każdy dzień”
03.30 „Poznajemy Polskę”
03.45 „Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci”
04.00 „Informacje dnia”
04.20 „Różaniec”
04.50 „Myśląc Ojczyzna”
05.00 „Apel Jasnogórski”
05.20 „Informacje dnia”
05.40 „Uroczystość Objawienia Pańskiego”
07.10 „Kolędy i pastorałki”
07.20 „Na pallotyńskim wzgórzu”
08.30 „Leśni zapylacze”
08.55 „Poczet Wielkich Polaków”
09.00 „Informacje dnia”
09.15 „Jej misja trwa”
09.30 „Jacek i Wielki Rycerz”
10.00 „Papież Polak do Rodaków”
10.40 „Słowo życia”
10.45 „Święty na każdy dzień”
10.50 „Kolędy i pastorałki”
11.00 „Informacje dnia”
11.15 „Jak my to widzimy z daleka widać lepiej”
11.45 „Zew natury”
12.05 „Mocni w Wierze”
12.35 „Słowo życia”
12.40 „Ma się rozumieć”
12.50 „Święty na każdy dzień”
13.00 „Anioł Pański”
13.03 „Informacje dnia”
13.20 „Leśne rzeki”
14.00 „Dom Nadziei

14.30 „Msza święta z Jasnej Góry”
15.20 „Kolędy i pastorałki”
15.30 „Republika Pawłowska”
16.00 „Oddech Boga”
16.50 „Ma się rozumieć”
17.00 „Informacje dnia”
17.10 „Jestem mamą”
17.25 „Przyroda w Obiektywie”
17.40 „Zdrowie z Bożej Apteki”
17.55 „Kapłan prolife”
18.10 „Prosto o gospodarce”
18.30 „Zostań Żołnierzem RP”
18.45 „Kolędy i pastorałki”
18.55 „Poczet Wielkich Polaków”
19.00 „Anioł Pański”
19.05 „Informacje dnia”
19.15 „Rozmowy niedokończone”
20.25 „Święty na każdy dzień”
20.30 „Każdy małuch to potrafi”
20.45 „Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci”
21.00 „Informacje dnia”
21.20 „Różaniec”
21.50 „Myśląc Ojczyzna”
22.00 „Apel Jasnogórski”
22.20 „Informacje dnia”
22.40 „Polski Punkt Widzenia”
23.00 „Prawo do Polski”
23.55 „Dzieci Andersa – Powrót do Afryki”

7.00 „Fani czterech kółek”
10.00 „Łowcy klasyków”
12.00 „Łowcy staroci”
14.00 „Gorączka złota”
19.00 „Jak to jest zrobione?”
19.30 „Jak to działa?”
20.00 „Łowcy staroci: renowacje”
21.00 „Gorączka złota: złoty szlak”
23.00 „Zabójcze łowienie”
00.00 „Nagi instynkt przetrwania”

7.05 Zwierzaki Czytaki
7.20 S. anim. „Pomysłowy wnuczek”
7.30 Moda na rodzinę
7.55 W kotle historii
8.20 Magiczne Podhale z Sebastianem Karpiem Bułecką
8.45 Hasztagi tygodnia
9.35 S. „Sześć sióstr”
10.30 Gra słów. Krzyżówka
10.50 Słownik polsko@polski
11.20 Zwierzaki Czytaki
11.40 Tamte lata, tamte dni
12.05 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
13.00 Info Wilno
13.05 Unia kulinarna
13.20 Niezwykłe miejsca
13.30 Hity wszech czasów
14.20 „Dwa światy”
15.25 Jak to działa
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 Zwierzaki Czytaki
17.25 S. anim. „Pomysłowy wnuczek”
17.35 Alchemik
17.50 S. „Dziełczy ze Lwowa”
18.35 Tygiel
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.35 Polacy Świata
19.40 S. „M jak miłość”
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.05 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
21.55 Tamte lata, tamte dni
22.20 Magiczne Podhale z Sebastianem Karpiem Bułecką
22.45 Unia kulinarna
23.05 S. „Na sygnale”
23.50 Info Wilno
00.10 Studio Wilno
00.30 Pożyteczni.pl

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Dzień dobry Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 Wiadomości
9.00 S. „Policja kryminalna w Lipsku”
9.50 S. „Krzyk o pomoc”
10.40 S. „Dzielnica 31”
11.30 S. „Dagnoza Betty”
12.15 „Sportowe chwile z LRT”
12.30 Kto i dlaczego?
13.00 „Anthony Bourdain. Części nieznane”
13.45 Euromaxx
14.00, 15.00, 16.00, Wiadomości
14.20, 15.15 Dzień dobry Litwo
16.20 S. „Szczęśliwego nowego roku”
17.10 S. „Dziedzictwo”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Godzina jest ważna
19.30 „Euroliga przez LRT”
19.45 Turniej koszykówki Euroligi. „Žalgiris” – „Virtus Segafredo”
22.15 „Euroliga przez LRT”
22.30 „Wiadomości rowerowe”
23.00 S. „ Fargo”
00.00 S. „Anthony Bourdain. Części nieznane”

6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 S. „Jesteś dla mnie najpiękniejsza”
8.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00 S. „Krwa-we kwiaty”
12.00 „Pierwsze randki”
13.00 Pani chłopka
14.00 S. „Moja mała”
15.00 S. „List pożegnalny”
16.00 Wiadomości
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości

19.30 KK2
20.00 Szeszkiha 20
21.00 S. „Poważne sprawy”
21.30 Wiadomości
22.30 „Songbird. Rozdzieleni” thriller
00.15 S. „S.W.A.T”

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.05 „(Nie)emigranci”
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 „Nierozwiązane kontrowersje historyczne”
8.30 Droga
9.00 Dzień dobry, Litwo
11.30 Pahonia
12.00 „Mykolas Kleopas Oginskis wyprzedził swoją epokę”
13.00 Ośmiornica.
13.30 Euromaxx
14.00 Wileńska Mama Jazz 2024
15.05 Puchar Świata w Biathlonie
16.40 S. „Heartland”
17.25 Dzień do-bry, Litwo
19.30 S. dok. „Sztuka rzemiosła”
20.20 Wizjonerzy
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Koncert
23.00 Spacer
23.30 Oto kino

6.00 Program kulinarny
6.30 S. „Córka ambasadora”
7.30 „Gwiazdki gwiazd”
9.00 S. „Dron”
10.00 S. „W wirze miłości”
11.00 S. „Marzenia o wolności”
12.00 S. „Szukam córki”
14.00 S. „Kopalnie pasji”
15.00 S. anim. „Simpsonowie”
16.00 TV3 wiadomości
16.30 TV Pomoc
18.30 TV3 wiadomości
19.30 „Show do-brego wieczoru”

21.00 S. „Ludzie śmieci”
21.30 Wieczorne wiadomości TV3
22.20 TV3 sport
22.30 „Sztanga i cash” dramat
00.55 „Dakaras 2025”

6.00 „Zasady mojej kuchni”
7.30 S. „Wezwanie”
8.25 S. „Wojny glin. Kijów”
9.30 S. „C.O.D.E.”
10.30 S. „Mentalista”
11.30 S. „CSI. Miami”
12.30 S. „Świeża krew”
13.30 „Zasady mojej kuchni”
15.00 S. „Pod pokładem”
16.00 S. „C.O.D.E.”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 „Ale numer!”
19.30 Program sportowy
20.00 S. „911”
21.00 „Eagle Eye” thriller
23.20 „Wspaniały” komedia

5.00 Nowy dzień
6.00 S. „Stary”
7.30 S. dok. „Zostawiając wszystko za sobą”
8.00 S. „Poświęcić wszystko”
9.00 S. „Bez ciebie”
10.00 S. „Aby ocalić Verę”
11.00 S. „Stary”
12.30 Jestem wnioskodawcą
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
15.00 S. „Prowincjonalny detektyw”
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.00 S. „Ma na imię Kozaim”
18.00 Reporter
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.18 Sport. Pogoda

20.20 S. „Poświęć wszystko”
21.25 S. „Aby ocalić Verę”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Litwa na żywo
23.30 S. „Historia jednego przestępstwa”
00.30 S. „Prowincjonalny detektyw”

6.05 S. „CSI kryminaliści”
7.40 S. „Cobra 11”
8.35 „Ostrożnie – rodzina!”
9.00 „Na jednym końcu haczyk”
9.30 „Wojny magazynowe”
10.00 „Wojny gangów”
11.00 „Semafor”
12.00 „Mistrz kulinarny”
13.00 „Powrót do natury”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „NCIS. Hawaii”
16.00 S. „CSI kryminaliści”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 „Semafor”
20.00 „Dakaras 2025”
21.15 „KickAss 2” dramat
23.00 „Dakarorama”
00.00 „Teraz albo nigdy” komedia

6.00 S. „Niewinni”
7.00 S. „Bądź ze mną”
8.00 S. „Ślepa”
9.00 S. „Yargi”
10.00 S. „Nowy Amsterdam”
11.00 S. „Einstein”
12.00 S. „Straż Pożarna w Chicago”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Niezapomniany”
15.00 S. „Anupamaa”
16.30 S. „Obiecany”
17.00 S. „Ślepa”
18.00 S. „Jednostka Badawcza”
19.00 S. „Straż

Pożarna w Chicago"

20.00 S. „Prawo i porządek"

21.00 S. „Zimne Doliny. Dziecko"

00.50 „Czerwona komnata"

06.10 S. „Akacyjowa 38"

06.55 „Info Poranek w tym: Serwis Info i Pogoda Info"

08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze"

08.30 „Przerwany posiłek"

09.00 S. „Alternatywy 4"

09.55 S. „Ranczo"

10.55 S. „Komisarz Alex"

11.45 S. „Ojciec Mateusz"

12.35 S. „Królowie"

13.10 „Agrobiznes"

13.35 „Magazyn Rolniczy"

13.55 „Preria. Ukryty skarb Ameryki Północnej" film dok.

15.00 S. „Wichrowe wzgórze"

15.55 „Jaka to melodia?"

16.35 „Gra słów. Krzyżówka"

17.05 S. „Dziedzictwo"

18.00 „Teleexpress"

18.20 „Jaka to melodia?"

18.55 „Klan"

19.25 „Reporterzy"

19.45 S. „Akacyjowa 38"

20.30 „Program informacyjny 19.30"

20.55 „Pytanie dnia"

21.30 S. „Królowie"

22.05 „Azy!'" dramat

00.20 „Zły generał" film akcji

07.15 „Muzyczne poranki"

08.05 „Tamte lata, tamte dni"

08.45 „Podróże z historią"

09.30 „Wydarzenie aktualne"

10.00 S. „Lalka"

11.30 „Nocne ptaki" film TVP

12.55 „Stanisław Syrewicz odmieniany przez los" film dok.

14.05 „Mody Polskie – Łódź"

15.30 „Pociąg" dramat

17.20 S. „Lalka"

18.50 S. anim. „Ferdynand Wspaniały"

19.30 Informacje kulturalne

19.55 „Reżyserzy"

21.00 „Trafikant"

23.00 S. „Genialna przyjaciółka"

00.15 Informacje kulturalne

07.00 „Panorama"

07.35 „Prywatne życie zwierząt"

08.00 „Okrasa łamie przepisy"

08.30 „Pytanie na śniadanie"

12.10 „W obiektywie Polonii"

12.30 S. „Barwy szczęścia"

13.00 „Gość Poranka"

13.25 S. „Ojciec Mateusz"

15.05 „Irena Santor. Magiczny jeden krok" film dok.

16.05 S. „Rodzina Treflików"

16.30 „Program informacyjny 14.30"

17.00 S. „Korona królów. Jagiellonowie"

17.30 S. „Barwy szczęścia"

18.00 „Teleexpress"

18.20 „Gra słów. Krzyżówka"

18.50 „Teleexpress Extra"

19.15 „Mody Polskie"

19.45 Panorama

20.10 „Kierunek Zachód"

20.30 „Program informacyjny 19.30"

20.55 „Pytanie dnia"

21.25 S. „O mnie się nie martw"

23.15 „Studio w kontakcie"

00.10 „Panorama"

08.15 „Był taki dzień"

08.20 „Szerokie tory"

08.40 „Było, nie minęło"

09.05 „Był taki dzień"

09.10 S. „Czas honoru"

09.55 „W kotle historii"

10.20 „Historia Polski" film dok.

11.00 „Polskie 100 lat" film dok.

11.30 „Encyklopedia II wojny światowej" film dok.

11.50 „Legendy Europy"

12.40 „Słownik polsko@polski"

13.05 „Piosenką przez historię"

13.20 S. „U Pana Boga w ogródku"

14.00 „Jan Potocki. Wielki nieznan" film dok.

14.40 „Szlakiem Lubelskich Sztetli"

14.45 „Wszystkie kolory świata"

16.30 S. „Korona królów"

16.55 „Zamki kresowe Rzeczypospolitej" film dok.

17.15 „Sensacje XX wieku" film dok.

18.05 „Pieniński Park Narodowy" film dok.

18.30 „Wyrwani z katowni Podhala" film dok.

19.10 „Fake czy historia?"

20.00 „Myśliciele"

20.05 S. „Czas honoru"

20.50 „Polska i świat z historią w tle"

21.05 „Warszawa: miasto podzielo" film dok.

22.10 S. dok. „Nieznana wojna na Północy"

23.05 „Stalowa Wola. Od wojny do wolności"

00.10 „1982" film dok.

01.00 Słowo życia

01.05 Świat w obrazach

01.10 Informacje dnia

01.30 Zostań Żołnierzem RP

01.50 Święty na każdy dzień

01.55 Poczet Wielkich Polaków

02.00 Anioł Pański

02.05 Ma się rozumieć

02.15 Rozmowy niedokończone

03.25 Święty na każdy dzień

03.30 Każdy ma-
luch to potrafi

03.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci

04.00 Informacje dnia

04.20 Różaniec

04.50 Myśląc Ojczyzna

05.00 Apel Jasnogórski

05.20 Informacje dnia

05.40 Polski Punkt Widzenia

06.00 Prosto o gospodarce

06.20 Jestem mamą

06.35 Odpowiedzi za Kościół

07.00 Stanisław Ledóchowski i jego twórczość

08.20 Kolędy i pastorałki

08.35 Zdrowie z Bożej Apteki

08.55 Poczet Wielkich Polaków

09.00 Informacje dnia

09.15 Polski Punkt Widzenia

09.35 Każdy ma-
luch to potrafi

09.50 Słowo życia

10.00 Mocni

Jego mocą

10.30 Sanktuarium polskie

10.50 Święty na każdy dzień

11.00 Audycja Generalna Ojca Świętego Franciszka z Watykanu

11.50 Kolędy i pastorałki

12.00 Krzywda

12.25 Jestem mamą

12.40 Prosto o gospodarce

13.00 Anioł Pański

13.03 Informacje dnia

13.20 Powrót i Odnowa

14.00 Szkaplerz – znak Maryi

14.30 Msza święta z Jasnej Góry

15.20 Kolędy i pastorałki

15.30 Misja Szczecin – Madagaskar

16.00 Brat Kalikst z Poczekajki

16.50 Ma się rozumieć

17.00 Informacje dnia

17.10 Na zdrowie

17.30 Kierownik duchowy Sekretarki Bożego Miłosierdzia

18.00 Po stronie prawdy

18.50 Kolędy i pastorałki

18.55 Poczet Wielkich Polaków

19.00 Anioł Pański

19.05 Informacje dnia

19.15 Rozmowy niedokończone

20.25 Święty na każdy dzień

20.30 Opowieści biblijne – historie animowane z Nowego Testamentu

21.00 Informacje dnia

21.20 Różaniec

21.50 Myśląc Ojczyzna

22.00 Apel Jasnogórski

22.20 Informacje dnia

22.40 Polski Punkt Widzenia

23.00 Przetrawiliśmy

23.30 Kolędy i pastorałki

23.45 Wołyń – nierozliczone ludobójstwo

7.00 Fani czterech kółek

9.00 Jak to jest zrobione?

10.30 Skarby z szopy

12.00 Łowcy staroci

14.00 Złota gorączka

18.00 Fani czterech kółek

19.00 Jak to jest zrobione?

19.30 Jak to działa?

20.00 Łowcy staroci: renowacje

21.00 Samochód marzeń

23.00 Zabójcze łowienie

KONCERT NAUCZYCIELEK SAULĖS KONDROTAITĖ I VILMY PEČIUKONYTĖ

ORAZ ICH
UCZNIÓW
Z NARODOWEJ
SZKOŁY SZTUK
PIĘKNYCH IM.
MIKALOJUSA
KONSTANTINASA
ČIURLIONISA

22 STYCZNIA
GODZ. 17.00

CENTRUM KULTURY W RUDOMINIE
(UL. WILEŃSKA 2, RUDOMINO)

KUPNO

Kupię las. Rozliczam się od razu. Tel. +370 686 03 070

Sprzedajcie las drogo i bez pośredników.

Tel. +370 659 57 721

Skupujemy różnego rodzaju lasy, mogą być młode lub wycięte.

Tel. +3706685855

SPRZEDAŻ

Sprzedajemy dachy, ogrodzenia i inne materiały budowlane w przystępnej cenie. Tel. +370 603 63 636

Sprzedam kamienie polne. Materiał może służyć do budowy ogrodzeń, alejek, tarasów, palenisk, kwietników, na podmurówki i

in. Załadunek oraz transport we własnym zakresie. Cena 20 euro/tona.

Tel. +370 600 18 083 (Leon)

Wynajmiemy pomieszczenie komercyjne

Firma „Klion” ma do wynajęcia pomieszczenie komercyjne (biura, magazyny, sklep).

Bezpłatny parking przy pomieszczeniach.

Birbynių 4A	Linksmoji 5
1. 7,82 m ²	1. 19,59 m ²
2. 26,76 m ²	2. 41,94 m ²
3. 55,85 m ²	3. 115 m ²

+370 685 040 80

Gimnazjum Inżynieryjne im. Joachima Lelewela w Wilnie poszukuje na pełny etat sprzątaczkę. Przejazd komunikacją miejską bezpłatny.

Tel.: +370 5 234 20 87

KURIER WILEŃSKI

Prenumerata 2025

Wydanie codzienne (kod 0044)

Na miesiąc 10,00 €

Na 6 miesięcy 54,00 €

Na rok 105,00 €

Wydanie magazynowe (kod 0172)

Na miesiąc 4,00 €

Na 6 miesięcy 21,00 €

Na rok 40,00 €

Dla osób niepełnosprawnych oraz emerytów

Wydanie codzienne (kod 0227)

Na miesiąc 9,00 €

Na 6 miesięcy 49,00 €

Na rok 93,00 €

Prenumerata dla czytelników za granicą

Wydanie codzienne

Na miesiąc 20 €

Na 6 miesięcy 120 €

Na rok 240 €

Wydanie magazynowe

Na miesiąc 10 €

Na 6 miesięcy 60 €

Na rok 120 €

„Kurier Wileński” można zaprenumerować:

- w każdym urzędzie pocztowym (Lietuvos paštas);
- drogą elektroniczną: www.prenumeruok.lt;

Zasięgnąć informacji można pod nr. tel. (8-5) 260 84 44, Birbynių g. 4A, LT-02121 Vilnius, kolport@kurierwilenski.lt, www.kurierwilenski.lt

Zjedz swoją choinkę. Kontrowersyjny apel w Belgii

Władze belgijskiego miasta Gandawa zaapelowały do mieszkańców, żeby zjedli swoje bożonarodzeniowe choinki, zamiast wyrzucać je na śmietnik. Miała to być ekologiczna kampania, która okazała się jednak wielką kompromitacją. W końcu interweniowała belgijska Federalna Agencja Żywności w obawie, żeby nikt nie zjadł swojej choinki. Agencja wydała oświadczenie, w którym podkreśliła, że świąteczne drzewka sprzedawane w Belgii zawierają szkodliwe pestycydy (nikt w Belgii do tej pory nie przypuszczał, że drzewka będą jedzone), a niektóre gatunki — takie jak cisy — są trujące. Fot. Freepik.com

Grób lekarza faraona odnaleziony w Egipcie

Był medykiem, ekspertem od roślin leczniczych, głównym dentystą, a prawdopodobnie również specjalistą od jadowitych ukąszeń. W położonej na obrzeżach Kairu Sakkarze odnaleziono grobowiec sprzed ponad 4 tys. lat, w którym pochowano człowieka służącego medyczną pomocą faraonowi. Zdjęciami obiektu podzieliło się ministerstwo turystyki i starożytności Egiptu. Odkrycia dokonał szwajcarsko-francuski zespół naukowców.

Lekarz o imieniu Teti Neb Fu służył najprawdopodobniej faraonowi Pepiemu II, którego okres rządów jest przedmiotem sporów specjalistów. Przywódca mógł rządzić Egiptem od ok. 2246 do 2152 r. p.n.e. Być może Teti Neb Fu pracował też dla jego następców. W grobowcu lekarza odnaleziono malowidła z przedstawieniami różnorodnych pojemników i inskrypcje, które wskazują, że mężczyzna posiadał tytuł „czarodzieja bogini Selkit”. Była ona utożsamiana z ochroną przed ukłuciem skorpiona.

Tuńczyk za ponad milion na rybnym targu w Japonii

Jeśli tuńczyk zostanie sprzedany za ponad milion dolarów, znaczy, że nadchodzący rok będzie szczęśliwy. A przynajmniej tak głosi tradycja związana z noworoczną aukcją tuńczyka na japońskim targu rybnym Toyosu. W ruch poszły tam duże pieniądze i ostatecznie jeden z okazów został zlicytowany za 1,3 mln dolarów. Licytację wygrali restauratorzy z Onodera Group, którzy zamierzają serwować rybę m.in. w swoich restauracjach nagrodzonych gwiazdką Michelin. Rekordowa kwota, obejmująca ostatnie 26 lat ewidencji, padła w 2019 r. Za 278-kilogramowego tuńczyka zapłacono wówczas ponad 2,1 mln dol. Fot. Freepik.com

Fotomigawka

■ W Wilnie odbył się bieg „Drogą życia i śmierci”, organizowany corocznie od 1992 roku Fot. Jonas Balčiūnas, ELTA